

HTM
Vervoerplan
2021

Wijzigingen Rail en Bus

Colofon
Auteur : HTM
Datum : 13-03-2020
Versie : 1.1

© 2020 HTM Personenvervoer NV, Den Haag

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Hoofdstuk 1 – Ontwikkelingen en uitgangspunten	3
1.1 Introductie	3
1.2 Ontwikkelingen	3
1.3 Hoe dit Vervoerplan tot stand is gekomen	6
Hoofdstuk 2 – Wijzigingsvoorstellen Rail	7
Maatregel 1: extra capaciteit tram 2 in spits	7
Maatregel 2: extra inzet op tram 3 en 4	8
Maatregel 3: gelijke frequenties tram 11 en 12	8
Maatregel 4: verlenging traject tram 19 en inzet Avenio	9
Maatregel 5: introductie koopavonddienstregeling	9
Maatregel 6: extra ritten in het weekend	9
Maatregel 7: korttraject tram 3 op zondag	9
Maatregel 8: lijnvoering trams 15, 16 en 17 en spitstram 10	10
Maatregel 9: extra inzet in zomerdienst	14
Afstemmingen tussen tramlijnen	14
Hoofdstuk 3 – Wijzigingsvoorstellen Bus	15
Maatregel 10: extra inzet in de avond	15
Maatregel 11: extra inzet op bus 21 in ochtendspits	15
Maatregel 12: gewijzigde inzet op bus 23	15
Maatregel 13: extra inzet op bus 24	16
Maatregel 14: andere invulling spits bus 26	17
Hoofdstuk 4 – Deur tot deur bereikbaarheid	19
Hoofdstuk 5 – Inzet bij bijzondere weeromstandigheden	21
Hoofdstuk 6 – Kalenderoverzicht en frequenties 2021	22
Bijlage I – Kaarten met bezettingen en snelheden	30
Bijlage II – Relevante bezettingen per maatregel	34
Bijlage III – Factsheets maatregelen	43
Bijlage IV – Factsheets lijnen	50

Hoofdstuk 1 – Ontwikkelingen en uitgangspunten

Hoofdpunten HTM Vervoerplan 2021:

Extra dienstregelingskilometers voor Rail

- Omklap tussen lijnen 15, 16 en 17 met inzet van Avenio na zomer 2021
- Nieuwe spitslijn tussen Den Haag Moerwijk, HS en Scheveningen Noord na zomer 2021
- Doortrekken van tram 19 naar TU - Campus Zuid zodra dit mogelijk is
- Extra inzet in de spits op lijnen 2k en 11
- Extra inzet in de randen van de spits op lijnen 3k en 4k
- Extra inzet op koopdonderdagdagen op lijnen 2, 6 en 9
- Extra inzet in het weekend op lijnen 1, 2, 3k en 6

Optimalisatievoorstellen voor Bus

- Hogere frequenties in de avond voor lijnen 20, 21, 24 en 25
- Extra ritten voor bus 21 in de ochtendspits
- Extra ritten voor bus 24, met name in het weekend
- Extra ritten in ochtendspits en andere invulling middagspits voor bus 26
- Andere invulling bus 23 in het weekend

1.1 Introductie

HTM verzorgt en ontwikkelt het openbaar vervoer in de Haagse regio. HTM doet dit binnen twee concessies: Concessie Rail Haaglanden en Concessie Bus Haaglanden Stad. HTM benadert haar netwerk integraal, vandaar dat er nu één plan voor u ligt. In het Vervoerplan staan de routes en frequenties van al onze tram- en buslijnen centraal. Met de voorgestelde maatregelen biedt HTM, binnen de beschikbare middelen, vraaggericht openbaar vervoer met meer aanbod op de drukste momenten en trajecten.

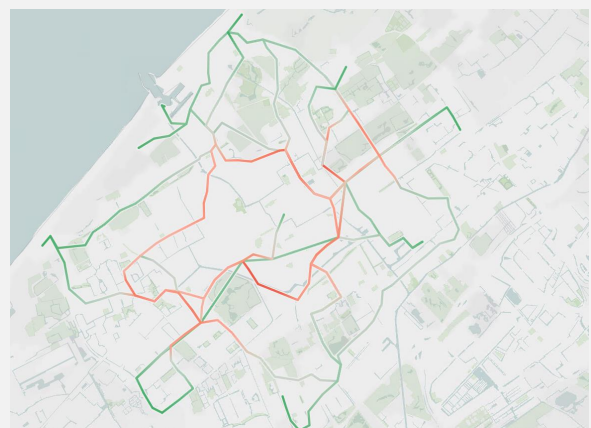
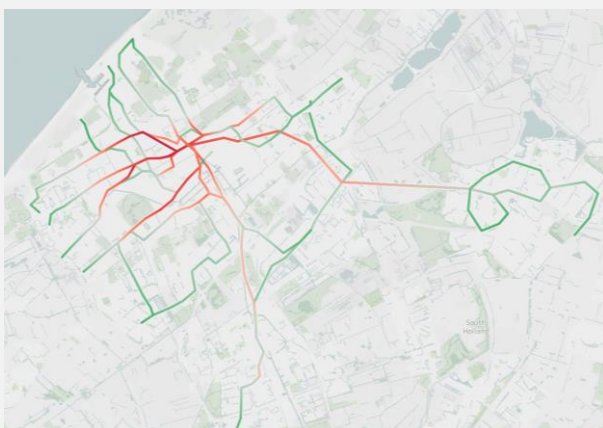
1.2 Ontwikkelingen

De komende jaren zijn veel grote veranderingen te verwachten in de Haagse regio. Dat is voor HTM vooral zichtbaar in een flinke groei van het aantal reizigers. In 2019 is het aantal reizigers in het netwerk van HTM met 3,8 procent gestegen. In de randen van de spits en in het weekend was de groei nog groter, namelijk respectievelijk 4,8 en 4 procent. De cijfers over bijvoorbeeld het aantal reizigers per lijn per maand zijn te bekijken via het OV Dashboard van HTM op www.overhtm.nl.

De reizigersgroei verschilt ook per regio. De figuur op de volgende pagina illustreert met de grootte van bollen het aantal instappers in het gebied. Onder de bollen staat de procentuele reizigersgroei in 2019 in het gebied vermeld.

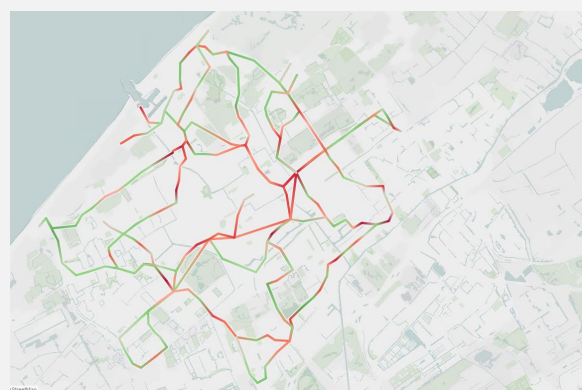
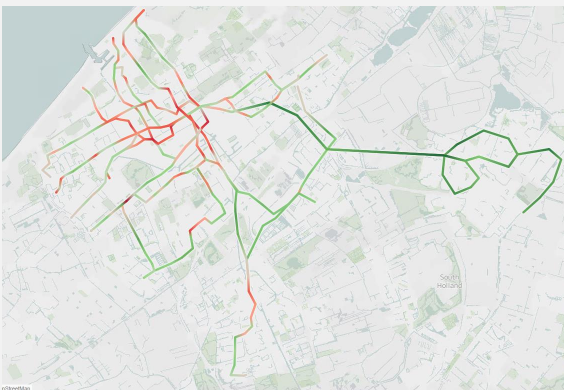
De prognose is dat de groei ook de komende jaren gaat aanhouden: de gemeente Den Haag zet de komende jaren in op een mobiliteitstransitie en heeft de plannen voor een Schaa sprong OV eind 2019 in de gemeenteraad vastgesteld. Deze breed gedragen bestuurlijke keuzen voor OV en fiets in de stad, het afremmen van het bezit en gebruik van de auto, de bouw van veel extra woningen en de toename van toerisme en arbeidsplaatsen resulteert in meer vraag naar openbaar vervoer. De infrastructuur wordt echter al op verschillende plaatsen maximaal belast, zoals nu al zichtbaar is op de centrale delen van het netwerk. De capaciteit van de Tramtunnel Grote Markt en het samenloopdeel RandstadRail wordt nagenoeg maximaal benut. De figuren hieronder illustreren de bezettingen in de voertuigen van rail (links) en bus (rechts). Zie Bijlage I voor de grotere versies.

Samen met partners zoekt HTM naar oplossingen om het aanbod van openbaar vervoer op de korte termijn al verder te kunnen vergroten. Voor de lange termijn vraagt verdere groei om structurele oplossingen. Er komen immers in de komende decennia 400.000 mensen, een toename zo groot als de stad Utrecht, bij in de metropoolregio. Het simpel toevoegen van ritten op bestaande lijnen is dan niet voldoende. De komende tien tot twintig jaar moet in het kader van de genoemde Schaalsprong OV grootschalig worden geïnvesteerd, zowel in capaciteit als kwaliteit van het openbaar vervoer. Daartoe worden ook de plannen voor de Koningscorridor en de Leyenburgcorridor uitgewerkt. Dat doet HTM in nauwe samenwerking met MRDH, gemeente Den Haag en andere belanghebbenden.

Deze veranderingen spelen op langere termijn, maar hebben desalniettemin nu al betekenis voor de vervoerplannen van 2021 en daarna. De vraag naar (spits-)vervoer stijgt sterk in de komende jaren. Daarom is er behoefte aan meer vervoerscapaciteit. De tien extra Avenio trams, die sinds kort geleverd zijn, komen de eerstkomende jaren goed van pas.

De snelheid van trams en bussen staat daarnaast onder druk. Niet alleen door de toename van het verkeer, maar ook de toenemende prioriteit voor voetgangers en fietsers bij verkeerslichten. Het busnet heeft bovendien te maken met een afname van de snelheid door het versmallen van wegen en het inrichten van 30 km/uur-gebieden. De figuren hieronder illustreren de gemiddelde snelheid van de voertuigen van rail (links) en bus (rechts). Zie Bijlage I voor de grotere versies.

HTM werkt dan ook graag samen met de gemeente Den Haag en MRDH aan het Actieprogramma Versnellen. Daarin worden concrete voorstellen ontwikkeld om te zorgen dat tram en bus waar mogelijk minder stilstaan of worden vertraagd. Dat is een mes dat aan twee kanten snijdt: het OV wordt aantrekkelijker voor onze reizigers en we kunnen met dezelfde hoeveelheid voertuigen meer vervoer bieden. Het tegenovergestelde geldt uiteraard ook: het huidige voorzieningenniveau kan niet in stand gehouden worden als het OV te veel wordt vertraagd.

1.3 Hoe dit Vervoerplan tot stand is gekomen

HTM heeft de opdracht van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag om het openbaar vervoer in de regio van Den Haag te verzorgen. Daarbij stelt MRDH kaders waarbinnen HTM keuzes kan maken. Zo heeft MRDH de Kadernota OV uitgebracht, wat richting geeft aan de ontwikkeling van het openbaar vervoer en waarop de precieze eisen in de programma's van eisen voor concessies zijn gebaseerd.

Daarnaast beschikt HTM over een met MRDH afgesproken hoeveelheid dienstregelingskilometers (DRK) die zij kan rijden. Omdat het totaal aantal DRK's afgesproken is, moeten er keuzes gemaakt worden waar en wanneer deze ingezet worden.

Dit jaar kan er echter voor Rail meer DRK's ingezet worden dankzij de afspraken die gemaakt zijn tussen MRDH en HTM tijdens de herijking van de Concessie Rail Haaglanden. Deze uitbreiding is noodzakelijk om de groei van het aantal reizigers in de regio Haaglanden op te vangen.

Binnen de gestelde kaders heeft HTM ontwikkelruimte. Deze ontwikkelruimte grijpt HTM met beide handen aan. HTM benadert het OV-netwerk integraal, zodat haar dienstverlening eenduidig en samenhangend is en aansluit bij de wensen van reizigers en inwoners. Op basis van marktonderzoek, kwantitatieve data-analyse en afstemming met partners ontwikkelt HTM haar netwerk en producten en bepaalt zij welke maatregelen nodig zijn. De maatregelen worden intern multidisciplinair geanalyseerd op haalbaarheid en maakbaarheid. Deze aanpak past in het streven van HTM om openbaar vervoer zo vraaggestuurd mogelijk te maken.

HTM streeft ernaar om de inzet van de beschikbare dienstregelingskilometers, voertuigen en personeel nog meer in balans te brengen met de reizigersvraag. Op sommige momenten is het zeer druk in onze voertuigen. Deze drukte vergelijkt HTM met de inzetnorm. De inzetnorm is het aantal stoelen plus de helft van de staanplaatsen in een voertuig. Als er structureel meer reizigers in een voertuig zitten dan de inzetnorm onderzoekt HTM hoe deze hoge reizigersvraag het beste bediend kan worden. De maatregelen in dit Vervoerplan zijn gericht op het beter spreiden en bedienen van de drukte die we zien.

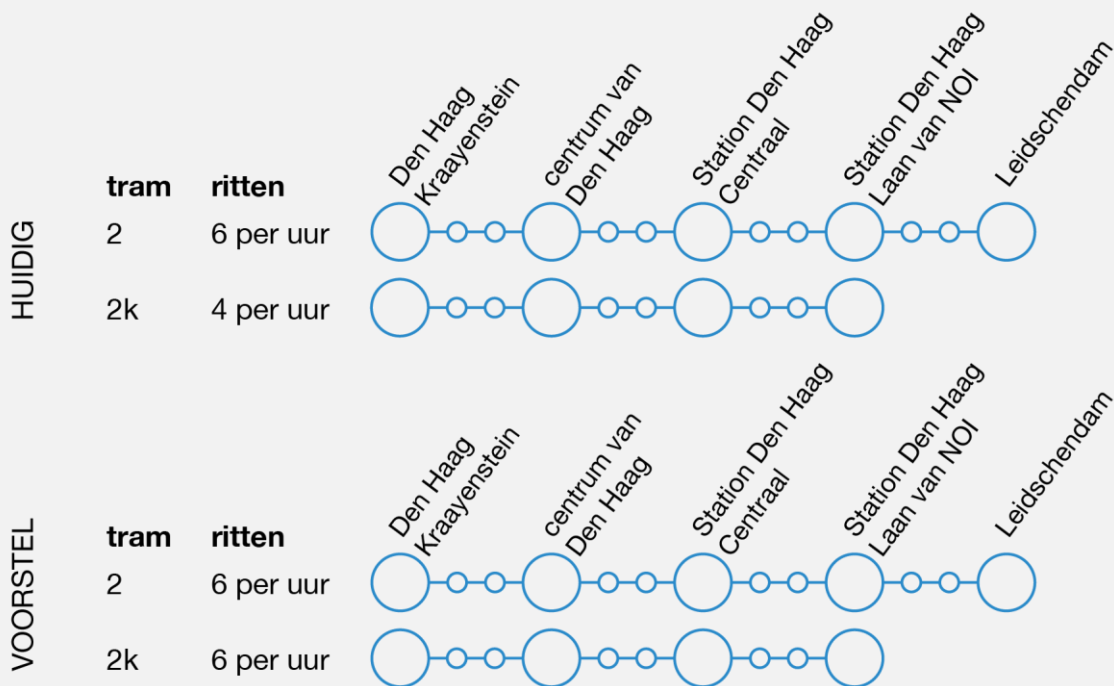
Hoofdstuk 2 – Wijzigingsvoorstellen Rail

Het totaal van maatregelen heeft naar verwachting een positief effect op de KPI 'Reizigersoordeel Tram: Totale Rit' en de reizigersopbrengsten. De onderstaande maatregelen passen in de doelstelling van MRDH (beschreven in de Kadernota OV en Uitvoeringsagenda Bereikbaarheid) voor een zo effectief mogelijk en vraaggerichte inzet van openbaar vervoer.

De maatregelen voor Rail worden hieronder toegelicht. In Bijlage II staan bezettingsoverzichten die deze maatregelen verder onderbouwen. De kwantitatieve onderbouwingen met verandering in DRK's worden benoemd in Bijlage III. De cijfers over bijvoorbeeld het aantal reizigers per lijn per maand zijn te bekijken via het OV Dashboard van HTM op www.overhtm.nl.

Maatregel 1: extra capaciteit tram 2 in spits

Vanwege de hoge bezettingen en vervoervraag op tram 2, in het bijzonder rond het Haagse centrum, zet HTM extra korttrajectspitsritten in. Deze spitsritten worden goed gebruikt tussen Den Haag Kraayenstein en station Den Haag Centraal. Dit wordt in de ochtendspits uitgebreid, zodat er voortaan tussen 07.00 uur en 08.30 uur elke vijf minuten een tram 2 vanaf Kraayenstein vertrekt. De maatregel wordt geïllustreerd in Figuur 1. In de middagspits wordt er één korttrajectspitsrit van station Den Haag Laan van NOI naar Den Haag Kraayenstein toegevoegd.

Figuur 1 – Maatregel 1

Om de capaciteit verder te vergroten gaat HTM vaker de RegioCitadis inzetten op tram 2. Hierdoor worden op tram 19 voortaan Avenio voertuigen ingezet (zie ook maatregel 4).

Maatregel 2: extra inzet op tram 3 en 4

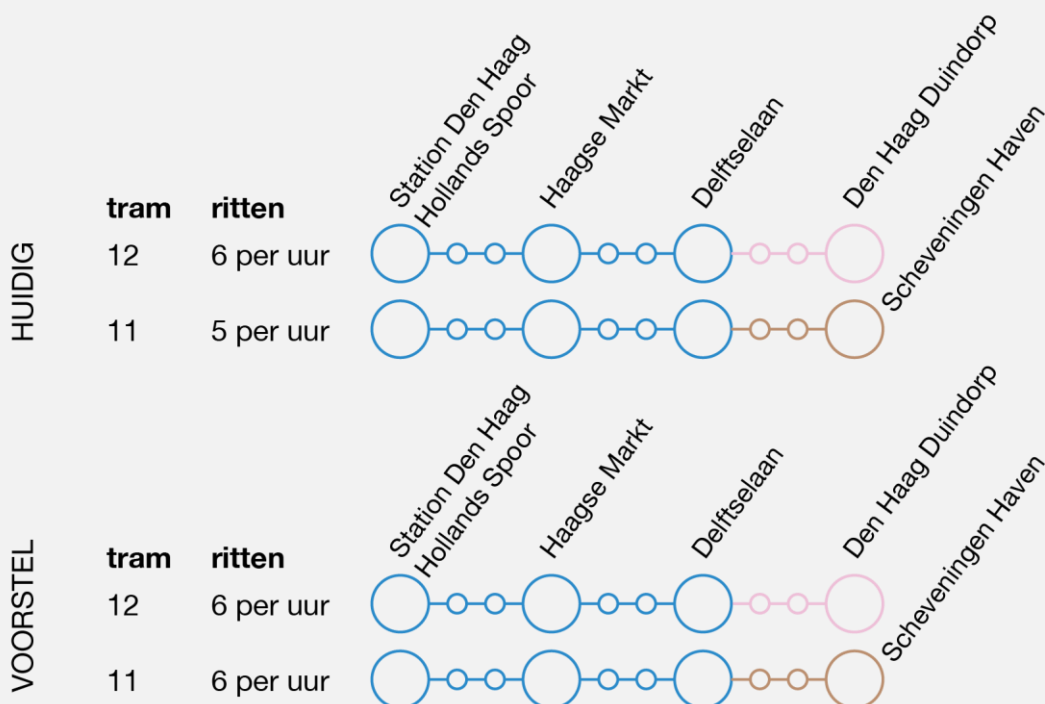
Tram 3 en 4 zijn erg drukke lijnen die ook steeds drukker worden. Door de maatregelen op tram 3 uit Vervoerplan 2020 wordt de drukte beter gespreid. De bezettingen liggen daardoor nu onder of rond de inzetnorm. Vanwege het toenemend aantal reizigers is extra inzet op tram 3 en 4 gerechtvaardigd. Omdat de grootste procentuele groei in de randen van de spits plaatsvindt en de infrastructuur in de spits nagenoeg maximaal wordt belast, zetten we de meeste extra inzet in de randen van de spits in.

Tram 3 gaat voortaan tussen 15.00 uur en 19.00 uur de verhoogde spitsinzet rijden. Dat betekent dat het kort traject tussen station Den Haag Centraal en Arnold Spoelplein een uur eerder gaat rijden, en rijdt een half uur langer door. De trams op het lange traject rijden tijdens deze periode tussen Zoetermeer Centrum en De Savornin Lohmanplein.

Het kort traject van tram 4, tussen Lansingerland-Zoetermeer en Den Haag Monstersestraat, start in de middag ook een uur eerder. Deze ritten rijden voortaan tussen 15.00 uur en 18.00 uur.

Maatregel 3: gelijke frequenties tram 11 en 12

In Vervoerplan 2020 heeft HTM op bijna alle momenten van de dag de frequenties van tram 11 en 12 gelijkgetrokken. Alleen in de middagspits was dit vanwege de beperkte middelen een ongelijke frequentie. Nu wordt de frequentie van tram 11 verhoogd naar zes ritten per uur (in plaats van vijf ritten per uur). De maatregel wordt geïllustreerd in Figuur 2.

Figuur 2 – Maatregel 3

Maatregel 4: verlenging traject tram 19 en inzet Avenio

Zodra het mogelijk is, rijdt HTM met tram 19 door naar Delft Campus Zuid. Met ingang van Vervoerplan 2021 rijdt tram 19 met Avenio voertuigen. De vrijgekomen RegioCitadis voertuigen worden ingezet op tram 2 (zie ook maatregel 1).

Maatregel 5: introductie koopavonddienstregeling

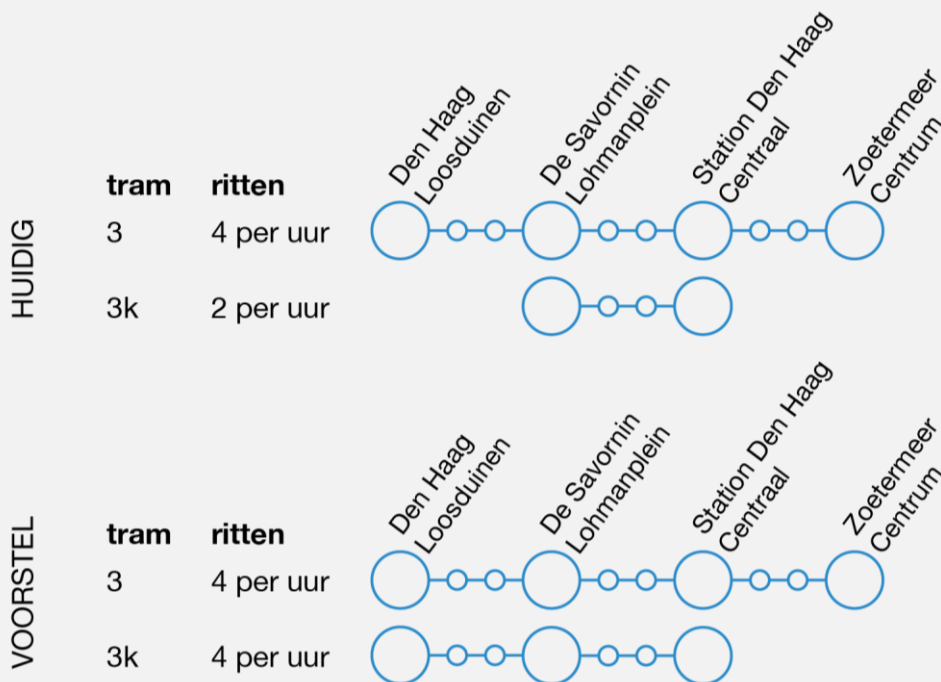
Tijdens donderdagavonden is het vanwege koopavond in Den Haag drukker in de trams die langs het Haagse centrum rijden dan gebruikelijk. Deze ritten zijn zelfs drukker bezet dan de ritten tussen 09.00 uur en 12.00 uur in de ochtend. Daarom introduceert HTM een koopavonddienstregeling. Tram 2 en 9 gaan tot 21.30 uur vijf ritten per uur rijden (in plaats van vier). Tram 6 doet dit tot 21.00 uur. Dit betekent dus dat deze lijnen een afwijkende dienstregeling hebben op donderdagavond, maar zo wordt het meest effectief voldoende capaciteit geboden voor het winkelpubliek.

Maatregel 6: extra ritten in het weekend

In het weekend rijdt HTM overdag op een aantal lijnen met een verhoogde inzet. Door de ruimere openingstijden van winkels neemt de drukte aan de randen van deze verhoogde inzet toe. Daarom verruimt HTM de verhoogde inzet op tram 1, 2 en 6. Tram 1 krijgt op zaterdag een extra rit tussen 18.00 uur en 19.00 uur, en op zondag een extra rit tussen 11.30 uur en 12.00 uur en tussen 17.00 uur en 17.30 uur. Tram 2 gaat op zondag tussen 11.00 uur en 12.00 uur en tussen 17.00 uur en 18.00 uur zes ritten per uur rijden (in plaats van vier). Tram 6 gaat op zaterdag een half uur eerder elke tien minuten rijden, en gaat op zondag vijf ritten per uur rijden tussen 11.00 uur en 18.00 uur (in plaats van vier).

Maatregel 7: korttraject tram 3 op zondag

Tram 3 is op zondag met name in het Haagse centrum druk. Om de groeiende drukte op te vangen verhoogd HTM de korttrajectritten tot vier ritten per uur. Daarnaast wordt het traject van deze ritten verlengd tot Arnold Spoelplein. De trams die het lange traject bedienen blijven op zondag rijden tussen Zoetermeer Centrum en Arnold Spoelplein. De maatregel wordt geïllustreerd in Figuur 3.

Figuur 3 – Maatregel 7

Maatregel 8: lijnvoering trams 15, 16 en 17 en spitstram 10

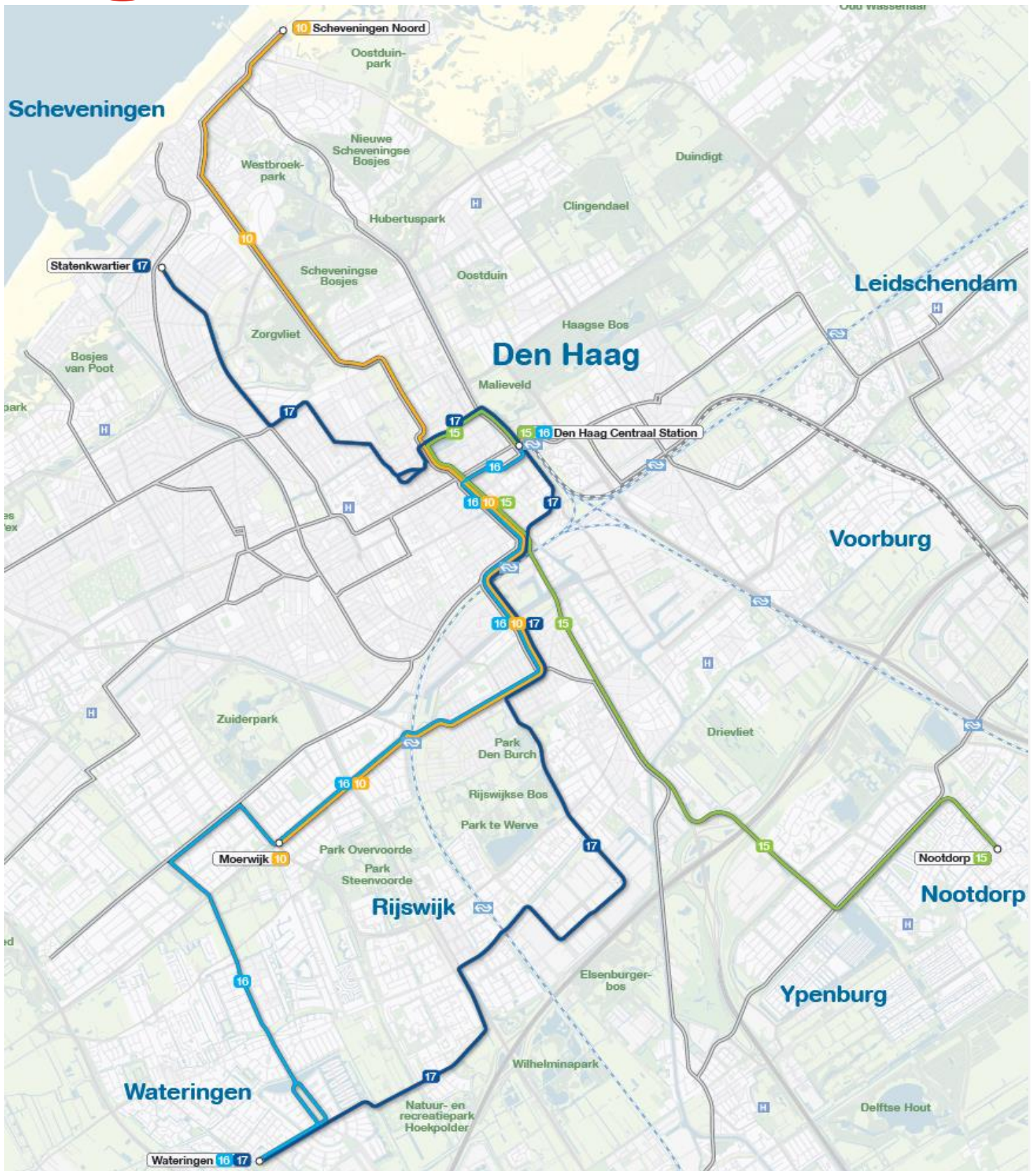
Het traject tussen Moerwijk en het Haagse centrum is erg druk, evenals het traject tussen station Den Haag Hollands Spoor en omgeving Mauritskade. Daarnaast wordt de keerlus in het Statenkwartier vervangen door een tailtrack. HTM gaat ervanuit dat deze werkzaamheden in zomer 2021 zullen starten. Indien deze werkzaamheden later starten, dan moet deze maatregel in zijn geheel helaas uitgesteld worden.

Na zomer 2021 (Jaardienst 2) worden de lijnen 15, 16 en 17 anders gekoppeld. Tram 17 vanuit Wateringen rijdt na station Den Haag Centraal door naar het Statenkwartier. Tot die tijd rijdt tram 16 tussen station Den Haag Centraal en Statenkwartier. Het traject Wateringen - Moerwijk - station Den Haag Centraal van tram 16 wordt na de zomer gekoppeld aan tram 15 naar Nootdorp. De nieuwe lijnvoering staat in Figuur 6 op pagina 11 geïllustreerd.

Daar bovenop introduceren we een nieuwe spitstram om nog meer capaciteit te bieden tussen Moerwijk en het Haagse centrum. Deze spitstram 10 gaat elke tien minuten rijden, en rijdt tussen de reguliere ritten van tram 1 en tram 16 in tussen Moerwijk (halte Hardenbroekstraat) en Scheveningen Noord. Deze tram neemt daarmee de korttrajectritten van tram 1 tussen station Den Haag Hollands Spoor en Scheveningen Noord over en vergroot het aantal vertrekmomenten.

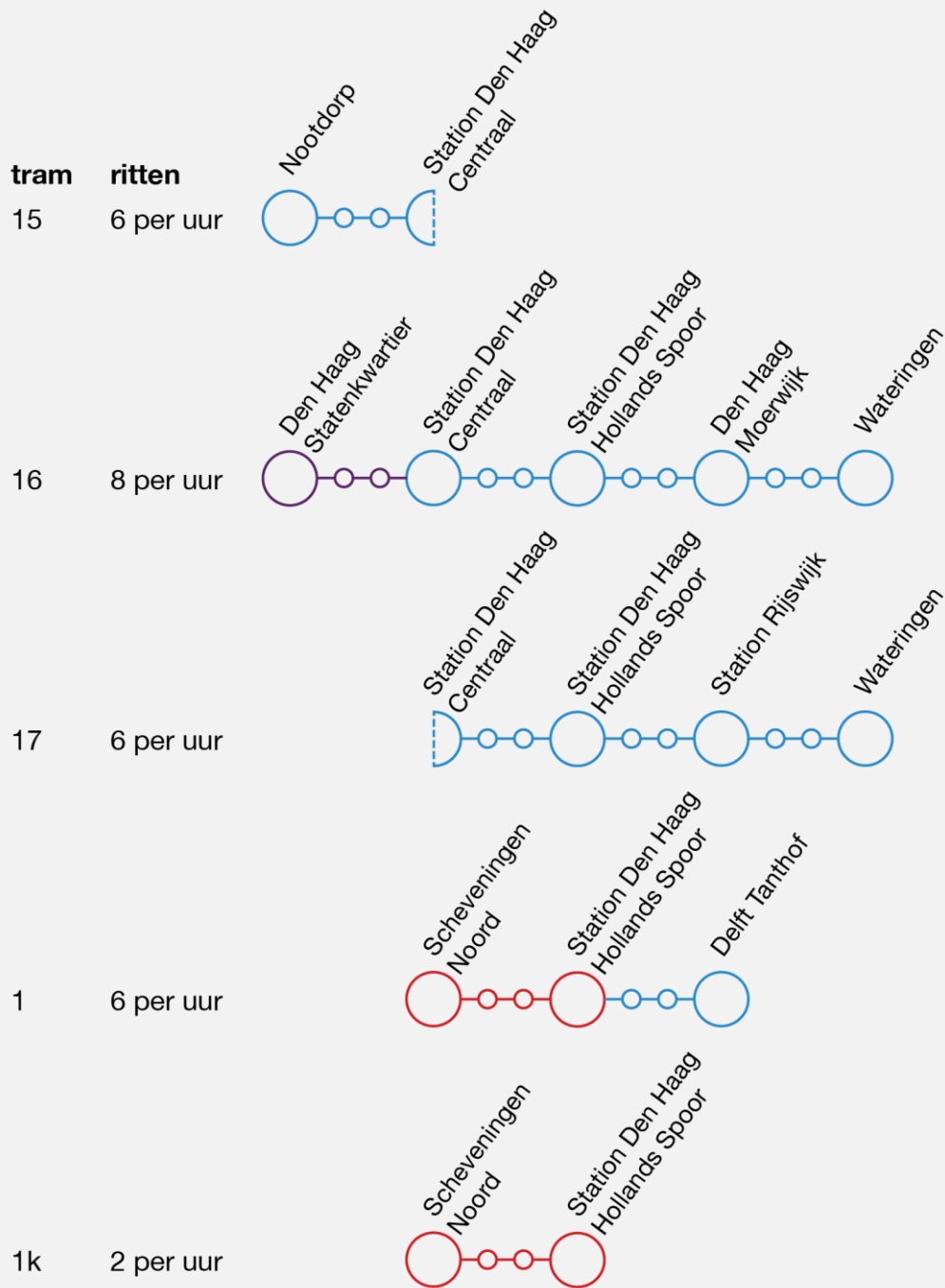
In Figuur 4 staat de toekomstige lijnvoering op een kaart ingetekend. De huidige lijnvoering en frequenties staan weergegeven in Figuur 5. In Figuur 6 staat het voorstel weergegeven.

Wijzigingen Rail en Bus

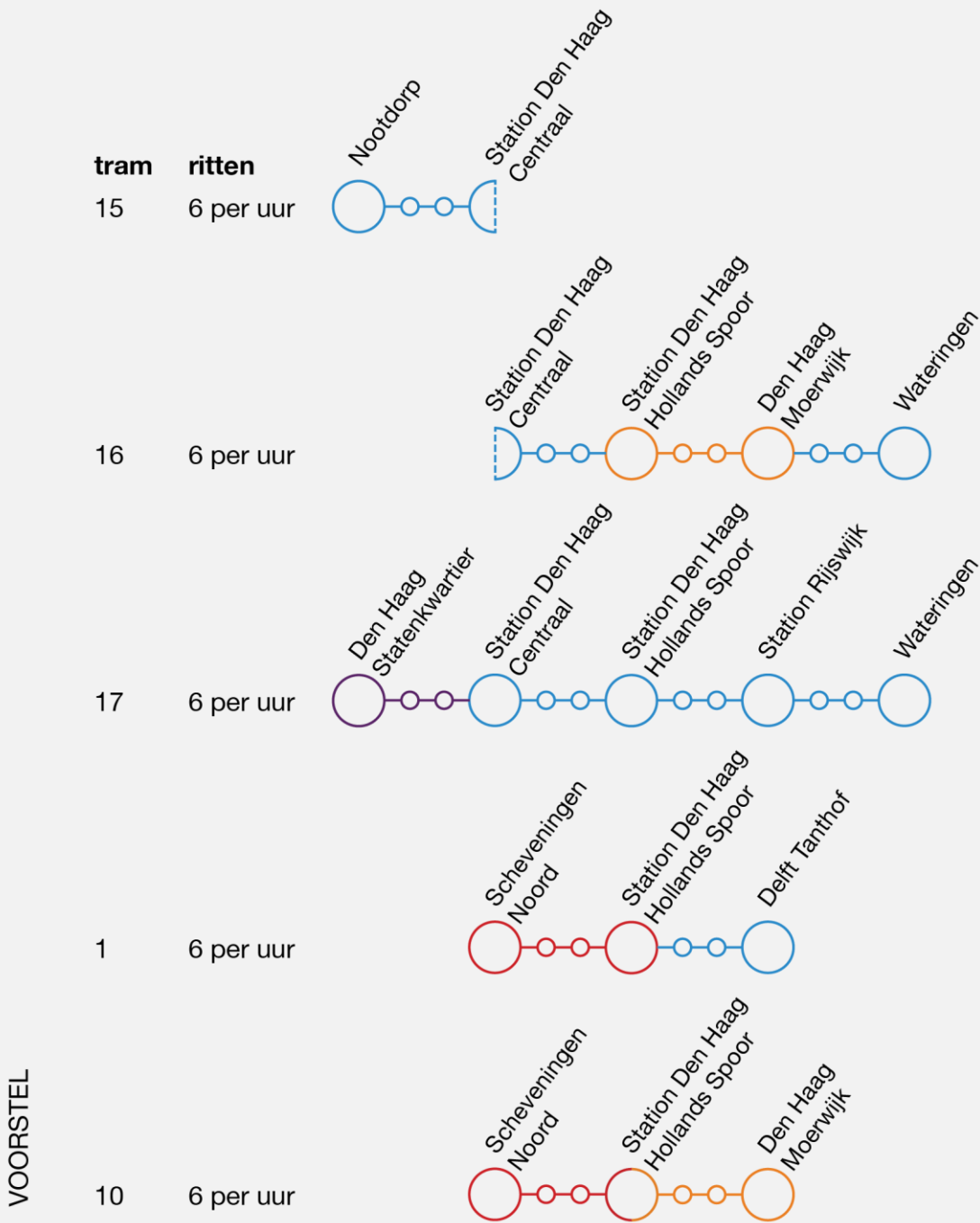
Figuur 4 – Illustratie lijnvoering 15, 16 en 17 en spitslijn 10 na zomer 2021

Wijzigingen Rail en Bus

Figuur 5 – Maatregel 8 (huidig)

Wijzigingen Rail en Bus

Figuur 6 – Maatregel 8 (voorstel)

Maatregel 9: extra inzet in zomerdienst

In de zomerdienst worden de frequenties van enkele lijnen verhoogd. Tram 6 gaat tussen 09.00 uur en 16.00 uur zes ritten per uur rijden (in plaats van vijf). Tram 2 gaat op zaterdag en zondag tussen 11.30 uur en 18.30 uur vijf ritten per uur rijden (in plaats van vier). Ten slotte gaat tram 9 op zondagavond tussen 21.00 uur en 22.00 uur vijf ritten rijden (in plaats van vier).

Afstemmingen tussen tramlijnen

Bij het opstellen van de dienstregeling houdt HTM zo veel mogelijk rekening met de volgende afstemmingen:

- intervallen op het RandstadRail samenloopdeel afgestemd op metro E;
- intervallen in de Tramtunnel Grote Markt;
- intervallen tram 4 en tram 4k;
- intervallen tram 3 en tram 3k;
- intervallen tram 9 en tram 9k;
- intervallen tram 11 en tram 12 samenloopdeel;
- intervallen tram 1, spitstram 10 en tram 16 (na zomer 2021).

Hoofdstuk 3 – Wijzigingsvoorstellen Bus

Het totaal van maatregelen heeft naar verwachting een positief effect op de KPI 'Reizigersoordeel: Totale Rit' en de reizigersopbrengsten. De onderstaande maatregelen passen in de doelstelling van MRDH (beschreven in de Kadernota OV en Uitvoeringsagenda Bereikbaarheid) voor een zo effectief mogelijk en vraaggerichte inzet van openbaar vervoer.

De maatregelen voor Bus worden hieronder toegelicht. In Bijlage II staan bezettingsoverzichten die deze maatregelen verder onderbouwen. De kwantitatieve onderbouwingen met verandering in DRK's worden benoemd in Bijlage III. De cijfers over bijvoorbeeld het aantal reizigers per lijn per maand zijn te bekijken via het OV Dashboard van HTM op www.overhtm.nl.

Maatregel 10: extra inzet in de avond

In de avonduren wordt er bij Bus met lage frequenties gereden. In de avond wordt het echter ook langzamerhand drukker. Hogere frequenties verhogen de aantrekkelijkheid van de bus en dus ook het gebruik ervan. Op sommige lijnen, in het bijzonder bus 25, is het in de avond zo druk dat een hogere frequentie gerechtvaardigd is. Omdat de beschikbare middelen zo effectief mogelijk worden ingezet, zijn onze mogelijkheden om meer in te zetten gedurende dalperioden helaas beperkt.

Bus 25 zit in de avond rond de inzetnorm (50 reizigers per bus) en is dus druk. Daarom gaat bus 25 op werkdagen voortaan tot 22.00 uur vier ritten per uur rijden (in plaats van twee), en tot einde van de dienst drie ritten per uur (in plaats van twee). Op zaterdag gaat bus 25 tot 23.00 uur drie ritten per uur rijden (in plaats van twee), en op zondag geldt dit tot 22.00 uur. Daarnaast krijgt bus 25 op zondag een extra rit tussen 18.00 uur en 19.00 uur.

Bus 20, 21 en 24 gaan op werkdagen tot 22.00 uur drie ritten per uur rijden (in plaats van twee). Bus 21 gaat daarnaast op zaterdag de gehele avond drie ritten per uur rijden (in plaats van twee). Bus 21 is 's avonds druk vanwege uitgaanspubliek uit Scheveningen. Daarom worden de verhoogde frequenties in de avond op deze lijn alleen richting Vrederust gereden.

Maatregel 11: extra inzet op bus 21 in ochtendspits

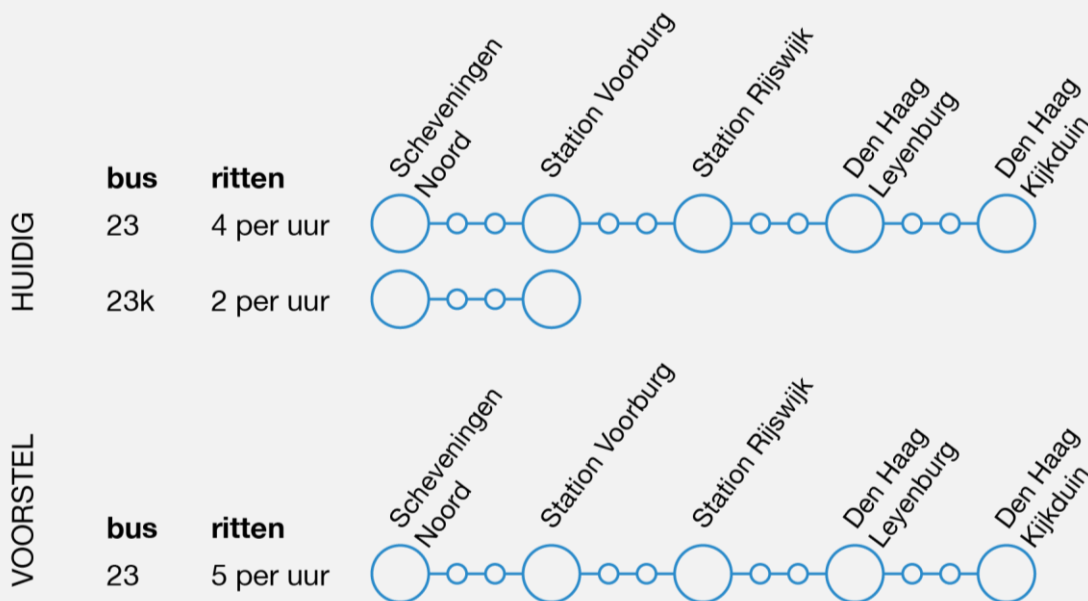
Bus 21 is met name in de ochtendspits druk tussen Vrederust en Groen van Prinsterenlaan. Om deze drukte door scholieren op te vangen gaat bus 21 een uur langer zes ritten per uur rijden (in plaats van vier). Daarnaast krijgt bus 21 een extra rit rond de aanvangstijden van de scholen langs de lijn.

Maatregel 12: gewijzigde inzet op bus 23

De verhoogde inzet op bus 23 in de spitsen tussen station Voorburg en Scheveningen Noord werkt goed. De ritten zijn goed bezet en de drukte valt nu onder de inzetnorm. Helaas worden de gewenste vijf minuten intervallen tussen Voorburg en Scheveningen vaak niet gehaald, omdat de

bussen die over het lange traject rijden aanzienlijke vertragingen oplopen tussen station Rijswijk en station Voorburg. Om betrouwbaar voldoende capaciteit te bieden zal er rond 08.30 uur een extra korttrajectrit rijden van station Voorburg naar Scheveningen Noord.

In het weekend rijden korttrajectritten tussen station Voorburg en Scheveningen Noord. Deze rijden twee ritten per uur, terwijl op het lange traject met vier ritten per uur wordt gereden. Door deze ongelijke frequentieverdeling worden de korttrajectritten niet goed benut. Er zitten gemiddeld slechts 10 reizigers per rit in de bus, terwijl in de bussen van het lange traject ruim voldoende capaciteit beschikbaar is. Daarom stelt HTM voor om deze korttrajectritten te laten vervallen. In plaats daarvan gaat bus 23 op zaterdagen in zijn geheel vijf ritten per uur rijden (in plaats van vier). Dit is geïllustreerd in Figuur 7. Op zondagen gaat bus 23 vijf ritten per uur rijden indien deze doorrijdt naar Kijkduin. Beide verhogingen gelden tussen 11.00 uur en 17.00 uur. Om dit inzichtelijk te maken is er een aparte midjaardienst frequentietabel in Hoofdstuk 6 toegevoegd. Deze geldt van mei t/m augustus, waarbij alleen de inzet op bus 23 verschilt.

Figuur 7 – Maatregel 12

Maatregel 13: extra inzet op bus 24

Ook bus 24 is druk met scholieren. Daarom gaat bus 24 op werkdagen vanaf 13.00 uur zes ritten per uur rijden (in plaats van 15.00 uur). Daarnaast rijdt de vroegste rit van bus 24 niet meer langs halte Westduin, omdat hier geen reizigers gebruik van maken. Daarentegen gaan twee ritten in de middag wel langs halte Westduin rijden, zodat de bereikbaarheid van de nabijgelegen scholen in de middag verbeterd.

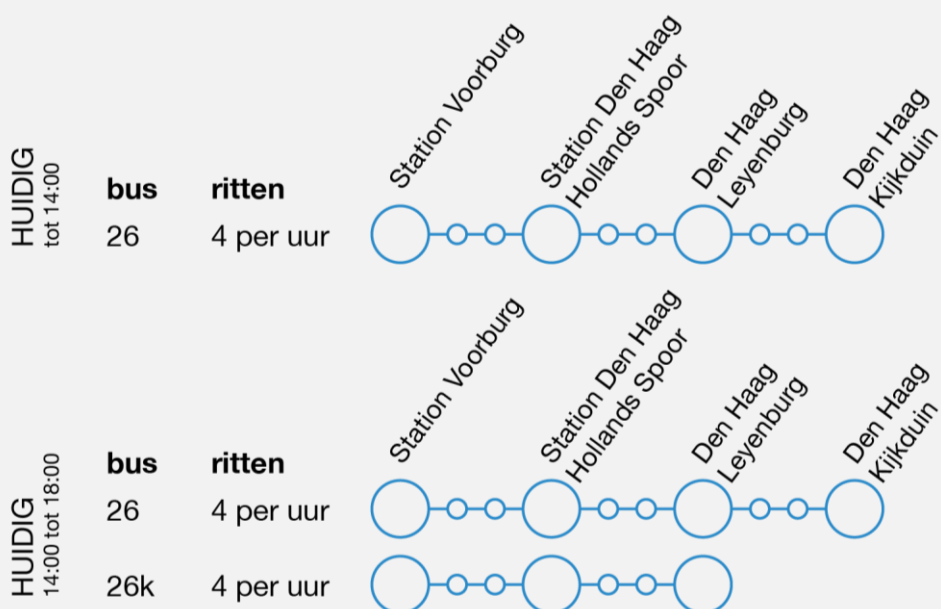

In het weekend is bus 24 druk met winkel- en uitgaanspubliek. Daarom gaat bus 24 op zaterdag en zondag tussen 11.00 uur en 18.00 uur vijf ritten per uur rijden (in plaats van vier). Zondagochtend krijgt bus 24 twee korttrajectritten van Kijkduin naar station Den Haag Centraal, zodat op dit traject tussen 09.00 uur en 10.00 uur elke 15 minuten wordt gereden (in plaats van elke 30 minuten).

Maatregel 14: andere invulling spits bus 26

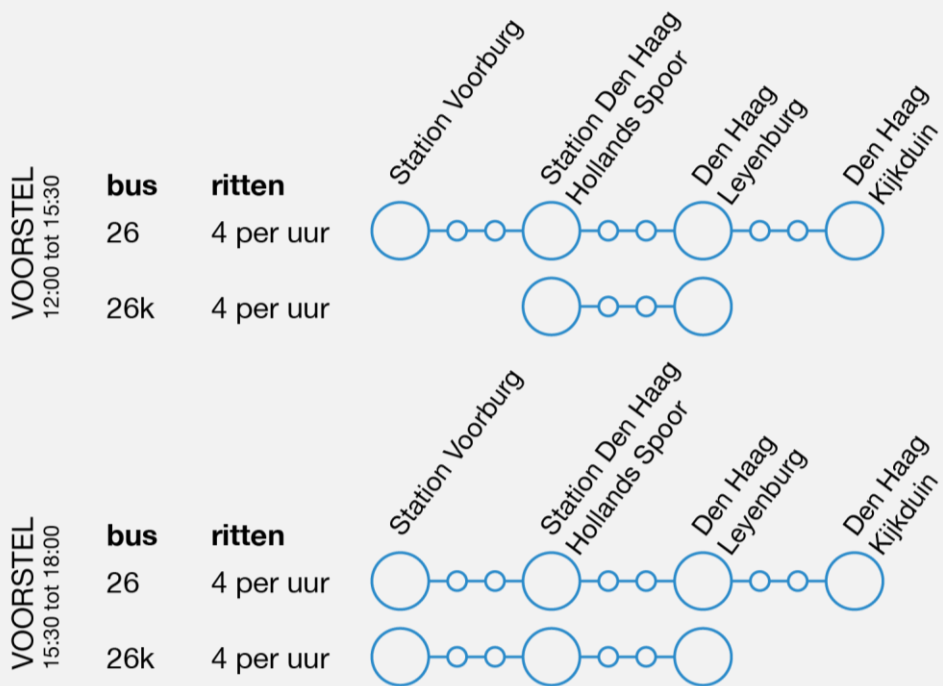
Bus 26 rijdt in de ochtendspits over een groot deel van het traject twaalf ritten per uur richting station Voorburg. Daarna rijdt bus 26 vier ritten per uur. Dit frequentieverschil is vrij groot, waardoor de ritten na 09.00 uur te druk zijn. Daarom gaat bus 26 na de ochtendspits zes ritten per uur rijden tussen 09.00 uur en 10.30 uur (in plaats van vier).

De eerste spitsbussen tussen station Voorburg en station Hollands Spoor zijn vrij leeg, dan zitten er gemiddeld 9 reizigers per rit in de bus. In het begin van de middag is bus 26 richting Kijkduin echter druk met scholieren tussen station Hollands Spoor en Den Haag Leyenburg. Daarom wordt bus 26 voortaan al vanaf 12.00 uur versterkt tussen station Hollands Spoor en Den Haag Leyenburg. Vanaf 15.30 uur gaat deze spitsversterking tussen station Voorburg en Den Haag Leyenburg rijden (in plaats van 14.00 uur). Deze maatregel is geïllustreerd in Figuur 8 en Figuur 9.

Figuur 8 – Maatregel 14 (huidig)

Wijzigingen Rail en Bus

Figuur 9 – Maatregel 14 (voorstel)

Hoofdstuk 4 – Deur tot deur bereikbaarheid

Reizigers reizen van deur tot deur. Het vertrekpunt en de bestemming van hun reis liggen vaak niet direct op de haltes waar HTM hen ophaalt en afzet. De hele reis heeft de aandacht van HTM aangezien deze veilig, betrouwbaar, comfortabel en efficiënt moet zijn. Zo behouden we huidige reizigers, maken het aantrekkelijk voor nieuwe reizigers én dragen we bij aan duurzame mobiliteit. Naast het traditionele vervoer met tram en bus verdiept HTM zich dan ook in de aansluiting met andere modaliteiten en de inzet van innovatieve producten. Dit hoofdstuk is daarom formeel gezien geen onderdeel van de concessies van HTM of het HTM Vervoerplan 2021.

Fiets en OV

De meeste HTM-reizigers komen te voet en lopen naar hun eindbestemming. Echter, een deel komt of gaat ook op de fiets. Deze combinatie willen we als HTM graag stimuleren. Door de flexibele, individuele fiets te combineren met het snelle OV met grote capaciteit ontstaat een duurzame combinatie die beter kan concurreren met gemotoriseerd verkeer. Dit leidt tot betere leefbaarheid en bereikbaarheid in de steeds drukker Haagse regio. Veel reizigers hebben een eigen fiets, die goed gestald moet kunnen worden bij de halte. Om hier meer grip op te krijgen heeft HTM diverse onderzoeken uitgevoerd. Op basis van deze onderzoeken en in nauwe samenwerking met gemeenten en MRDH wordt gekeken hoe fietsparkeren bij haltes verder kan worden geoptimaliseerd. Met het groeiende aantal fietsen is dit een aandachtspunt voor een goede deur tot deur reis.

Een fiets bij de eindbestemming kan tevens ervoor zorgen dat meer reizigers via het OV op hun bestemming kunnen komen. Daarom heeft HTM vorig jaar de HTM Fiets geïntroduceerd. Reizigers kunnen deze fiets met een app openen en sluiten en zo ritjes afleggen tussen verschillende inleverlocaties. Daarnaast werkt HTM samen met felyx, die elektrische deelscooters aanbiedt in Den Haag. De fietsen en scooters kunnen gebruikt worden als aanvulling op het stedelijk OV, maar kunnen ook als alternatief dienen als het OV op die plek of dat tijdstip ontoereikend is.

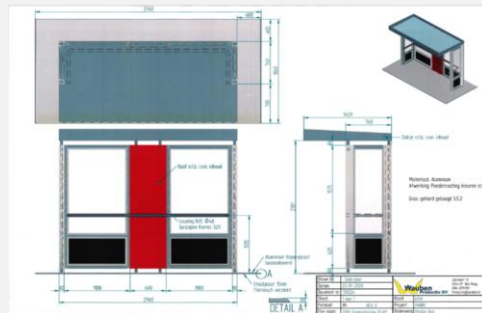
Met HTM Fiets en felyx geeft HTM haar reizigers meer keuzevrijheid en flexibiliteit om hun gehele reis af te leggen. HTM houdt de ontwikkelingen op deze modaliteiten nauw in de gaten en speelt in op de veranderingen die zij ziet. Zo heeft HTM de intentie om de HTM Fiets in haar gehele verzorgingsgebied aan te bieden, en werkt hiervoor graag samen met gemeenten om dit te mogelijk te maken. De plannen van SchaalSprong OV worden hierin nadrukkelijk als uitgangspunt gehanteerd.

InnOVatie

In 2019 heeft HTM de Innovati tram geïntroduceerd, waarbij we een RegioCitadis voertuig inzetten als zogenaamd 'living lab'. We testen nieuwe, kleinschalige ideeën op het gebied van comfort, capaciteit, doorstroming, en dergelijke. Door de interactie met de reiziger krijgen we een goed beeld of ideeën aanslaan of niet. We gaan in het eerste halfjaar van 2020 nieuwe testen doen op het gebied van capaciteit en druktebeleving.

De reis met HTM start en eindigt traditioneel op een halte. De halte is de poort naar het openbaar vervoer, en moet daarom goed toegankelijk zijn én aansluiten bij de reizigersbehoefte. Daarbij moet de wachttijd én wachttijdbeleving zo kort mogelijk zijn. Om nieuwe mogelijkheden uit te proberen op het gebied van infotainment, fysieke inrichting, doorstroming, duurzaamheid introduceert HTM ook een innOVatiehalte. Afhankelijk van de test kiezen we steeds een passende halte om in onze reguliere exploitatie nieuwe concepten uit te proberen. Met deze initiatieven wil HTM aansluiten bij de wensen van haar reizigers en de deur tot deur bereikbaarheid vergroten.

Voorbeelden hiervan zijn een mobieleabri voor tijdelijke halten en evenementen:

Reisinformatie in iconen voor reizigers uit het buitenland en reizigers met een leesbeperking:

**Halte Fluitenbergstraat
vervalt voor bus 23 van
maandag 2 december
t/m vrijdag 6 december.**

Werkzaamheden
Hengelolaan

- Vanwege werkzaamheden op de Hengelolaan rijdt bus 23 tussen de halte Loevesteinlaan en de halte Leyweg een andere route.
- Reisadvies: Opstappen vervangende halte Fluitenbergstraat op de Maartensdijklaan.
- Houd rekening met extra reistijd.

httm.nl | twitter.com/HTM_Reisinfo
facebook.com/HTMReisinfo | 0900-496 46 36

HTM*buzz*

02/12/2019 - 06/12/2019

23

Fluiten-
bergstraat

4 minuten

https://www.httm.nl/werkzaamheden

httm.nl | twitter.com/HTM_Reisinfo
facebook.com/HTMReisinfo | 0900-496 46 36

HTM*buzz*

Hoofdstuk 5 – Inzet bij bijzondere weeromstandigheden

Zomerse omstandigheden

Op zomerse dagen reizen veel mensen naar het strand. Daarom rijdt HTM in de zomerdienst structureel vaker naar het strand met haar tram- en buslijnen. Buiten de zomerdienst zet HTM extra voertuigen in zodra er grote stranddrukke wordt verwacht. Daarnaast zet HTM zo veel mogelijk voertuigen en personeel in bij evenementen.

Winterse omstandigheden

Net als in de zomer neemt HTM extra maatregelen wanneer het winters weer wordt.

HTM heeft een aantal wissels die te verwarmen zijn tijdens winters weer. Op deze manier blijven die wissels goed werken. Verder houden HTM medewerkers de niet verwarmde wissels vrij van sneeuw of ijs. Ook de tramhalten houdt HTM schoon en ijsvrij tijdens winters weer. Daarnaast rijden er in de nacht pekeltrams die de sporen vrij houden van ijs en sneeuw en wordt rijpvorming van de bovenleiding voorkomen.

Onder de meeste omstandigheden zijn deze maatregelen voldoende om betrouwbaar de reguliere dienstregeling te kunnen rijden. Alleen bij extreem winters weer rijdt HTM de aangepaste dienstregeling winterse omstandigheden. HTM kondigt deze aangepaste dienstregeling een dag van te voren aan. Zo blijft HTM betrouwbaar en voorspelbaar openbaar vervoer bieden.

Deze aangepaste dienstregeling heeft de volgende kenmerken:

- Een volledig ingeregelde alternatieve dienstverlening aangepast op extreem winters weer;
- Het tram en busnetwerk van HTM blijft in stand;
- Kort traject ritten en spitsbuslijnen 27 en 29 vervallen;
- Het voorzieningenniveau voor de drukste lijnen (tram 1, 2, 3, 4 en 9) blijft gewaarborgd;
- Overige lijnen worden beperkt afgewaardeerd.

Hoofdstuk 6 – Kalenderoverzicht en frequenties 2021

Dienstregeling kalender Vervoerplan 2021

De dienstregeling van Vervoerplan 2021 loopt van zondag 13 december 2020 tot en met zaterdag 11 december 2021. De jaardienst wordt voor zowel Rail als Bus in de zomer gedurende zes weken onderbroken door de zomerdienst (zaterdag 17 juli 2021 tot en met zondag 29 augustus 2021).

De trams en bussen rijden daarnaast op werkdagen in schoolvakanties minder spitsritten. Dit is het geval gedurende de kerstvakantie (week 52 en week 53 in 2020), voorjaarsvakantie (week 8), meivakantie (week 18) en herfstvakantie (week 42).

Op bijzondere (feest)dagen wordt de dienstregeling voor zowel Rail als Bus als volgt uitgevoerd:

Dag	Datum	Aanpassing dienstregeling
1 ^e Kerstdag	25 december 2020	Zondag dienst
2 ^e Kerstdag	26 december 2020	Zondag dienst
Oudejaarsdag	31 december 2020	Laatste ritten na 20.00 uur
Nieuwjaarsdag	1 januari 2021	Eerste ritten na 9.00 uur
1 ^e Paasdag	4 april 2021	Zondag dienst
2 ^e Paasdag	5 april 2021	Zondag dienst
Koningsdag	27 april 2021	Zaterdag dienst
Hemelvaartsdag	13 mei 2021	Zondag dienst
1 ^e Pinksterdag	23 mei 2021	Zondag dienst
2 ^e Pinksterdag	24 mei 2021	Zondag dienst

Tijdens de feestdagen wordt het aanbod afgeschaald omdat de vraag lager is dan normaal. Tijdens evenementen wordt er juist meer ingezet om aan te sluiten bij de specifieke vervoersvraag. Het aanbod wordt afgestemd op de vervoersvraag en zal erop gericht zijn om de bezoekers zo snel mogelijk van en naar het evenement te vervoeren. Op het moment van schrijven van dit Vervoerplan zijn nog niet alle evenementen bekend. HTM onderhoudt nauw contact met organisatoren, gemeenten en MRDH om hier zo goed mogelijk invulling aan te geven.

Hierna volgen de frequentietabellen. De frequenties gelden minstens in de drukke richting.

Frequentietabellen HTM jaardienstregeling 1 Rail 2021 (voor zomer 2021)

Jaardienst 1 Rail 2021		Maandag t/m vrijdag																	
		06:00-07:00	07:00-08:00	08:00-09:00	09:00-10:00	10:00-11:00	11:00-12:00	12:00-13:00	13:00-14:00	14:00-15:00	15:00-16:00	16:00-17:00	17:00-18:00	18:00-19:00	19:00-20:00	20:00-21:00	21:00-22:00	22:00-23:00	23:00-24:00
Tram 1	Delft Tanthof - Scheveningen Noord																		
1	Station Den Haag HS - Scheveningen Noord																		
Tram 2	Den Haag Kraayenstein - Leidschendam																		
2	Den Haag Kraayenstein - Station Laan van NOI																		
Tram 3	Den Haag Loosduinen - Zoetermeer Centrum																		
3	De Savornin Lohmanplein - Zoetermeer Centrum																		
3	Den Haag Loosduinen - Station Den Haag Centraal																		
Tram 4	Lansingerland-Zoetermeer - Den Haag De Uithof																		
4	Lansingerland-Zoetermeer - Den Haag Monsterestraat																		
Tram 6	Den Haag Leyenburg - Leidschendam Noord																		
Tram 9	Vrederust - Scheveningen Noord																		
Tram 11	Scheveningen Haven - Station Den Haag HS																		
Tram 12	Den Haag Duindorp - Station Den Haag HS																		
Tram 15	Nootdorp - Station Den Haag Centraal																		
Tram 16	Wateringen - Den Haag Statenkwartier																		
Tram 17	Wateringen - Station Den Haag Centraal																		
Tram 19	Leidschendam - TU - Campus Zuid																		

Jaardienst 1 Rail 2021		Zaterdag																	
		06:00-07:00	07:00-08:00	08:00-09:00	09:00-10:00	10:00-11:00	11:00-12:00	12:00-13:00	13:00-14:00	14:00-15:00	15:00-16:00	16:00-17:00	17:00-18:00	18:00-19:00	19:00-20:00	20:00-21:00	21:00-22:00	22:00-23:00	23:00-24:00
Tram 1	Delft Tanthof - Scheveningen Noord																		
Tram 2	Den Haag Kraayenstein - Leidschendam																		
Tram 3	Den Haag Loosduinen - Zoetermeer Centrum																		
Tram 4	Lansingerland-Zoetermeer - Den Haag De Uithof																		
Tram 6	Den Haag Leyenburg - Leidschendam Noord																		
Tram 9	Vrederust - Scheveningen Noord																		
Tram 11	Scheveningen Haven - Station Den Haag HS																		
Tram 12	Den Haag Duindorp - Station Den Haag HS																		
Tram 15	Nootdorp - Station Den Haag Centraal																		
Tram 16	Wateringen - Den Haag Statenkwartier																		
Tram 17	Wateringen - Station Den Haag Centraal																		
Tram 19	Leidschendam - TU - Campus Zuid																		

Jaardienst 1 Rail 2021		Zondag																	
		06:00-07:00	07:00-08:00	08:00-09:00	09:00-10:00	10:00-11:00	11:00-12:00	12:00-13:00	13:00-14:00	14:00-15:00	15:00-16:00	16:00-17:00	17:00-18:00	18:00-19:00	19:00-20:00	20:00-21:00	21:00-22:00	22:00-23:00	23:00-24:00
Tram 1	Delft Tanthof - Scheveningen Noord																		
Tram 2	Den Haag Kraayenstein - Leidschendam																		
Tram 3	Den Haag Loosduinen - Zoetermeer Centrum																		
3	Den Haag Loosduinen - Station Den Haag Centraal																		
Tram 4	Lansingerland-Zoetermeer - Den Haag De Uithof																		
Tram 6	Den Haag Leyenburg - Leidschendam Noord																		
Tram 9	Vrederust - Scheveningen Noord																		
Tram 11	Scheveningen Haven - Station Den Haag HS																		
Tram 12	Den Haag Duindorp - Station Den Haag HS																		
Tram 15	Nootdorp - Station Den Haag Centraal																		
Tram 16	Wateringen - Den Haag Statenkwartier																		
Tram 17	Wateringen - Station Den Haag Centraal																		
Tram 19	Leidschendam - TU - Campus Zuid																		

Frequentietabellen HTM jaardienstregeling Bus 2021

Jaardienst Bus 2021	Maandag t/m vrijdag																	
	06:00-07:00	07:00-08:00	08:00-09:00	09:00-10:00	10:00-11:00	11:00-12:00	12:00-13:00	13:00-14:00	14:00-15:00	15:00-16:00	16:00-17:00	17:00-18:00	18:00-19:00	19:00-20:00	20:00-21:00	21:00-22:00	22:00-23:00	23:00-24:00
Bus 20 Station Den Haag Centraal - Duinzigt																		
Bus 21 Vrederust - Scheveningen Noord																		
21 Scheveningen Noord - Vrederust																		
Bus 22 Den Haag Duindorp - Rijswijk De Schilp																		
22 Den Haag Duindorp - Station Rijswijk																		
Bus 23 Scheveningen Noord - De Savornin Lohmanplein																		
23 Station Voorburg - Scheveningen Noord (spitsrichting)																		
23 Station Rijswijk - De Savornin Lohmanplein (spitsrichting)																		
Bus 24 Den Haag Kijkduin - Station Den Haag Mariahoeve																		
Bus 25 Vrederust - Scheveningen Noord																		
Bus 26 Den Haag Kijkduin - Station Voorburg																		
26 Den Haag Kijkduin - Station Hollands Spoor																		
26 Leyenburg - Station Voorburg																		
26 Station Hollands Spoor - Leyenburg																		
26 Station Voorburg - Leyenburg																		
Bus 27 Randveen - Station Den Haag Mariahoeve																		
Bus 28 Den Haag Zuiderstrand - Station Voorburg																		
Bus 29 Station Rijswijk - Den Haag Oude Waalsdorperweg																		
29 Den Haag Oude Waalsdorperweg - Station Rijswijk																		

Jaardienst Bus 2021	Zaterdag																	
	06:00-07:00	07:00-08:00	08:00-09:00	09:00-10:00	10:00-11:00	11:00-12:00	12:00-13:00	13:00-14:00	14:00-15:00	15:00-16:00	16:00-17:00	17:00-18:00	18:00-19:00	19:00-20:00	20:00-21:00	21:00-22:00	22:00-23:00	23:00-24:00
Bus 20 Station Den Haag Centraal - Duinzigt																		
Bus 21 Vrederust - Scheveningen Noord																		
21 Scheveningen Noord - Vrederust																		
Bus 22 Den Haag Duindorp - Rijswijk De Schilp																		
22 Den Haag Duindorp - Station Rijswijk																		
Bus 23 Scheveningen Noord - De Savornin Lohmanplein																		
Bus 24 Den Haag Kijkduin - Station Den Haag Mariahoeve																		
Bus 25 Vrederust - Grote Markt																		
Bus 26 Den Haag Kijkduin - Station Hollands Spoor																		
Bus 28 Den Haag Zuiderstrand - Station Voorburg																		

Jaardienst Bus 2021	Zondag																	
	06:00-07:00	07:00-08:00	08:00-09:00	09:00-10:00	10:00-11:00	11:00-12:00	12:00-13:00	13:00-14:00	14:00-15:00	15:00-16:00	16:00-17:00	17:00-18:00	18:00-19:00	19:00-20:00	20:00-21:00	21:00-22:00	22:00-23:00	23:00-24:00
Bus 20 Vrederust - Scheveningen Noord																		
Bus 21 Vrederust - Scheveningen Noord																		
Bus 22 Den Haag Duindorp - Rijswijk De Schilp																		
22 Den Haag Duindorp - Station Rijswijk																		
Bus 23 Scheveningen Noord - De Savornin Lohmanplein																		
Bus 24 Den Haag Kijkduin - Station Den Haag Mariahoeve																		
24 Den Haag Kijkduin - Station Den Haag Centraal																		
Bus 25 Vrederust - Grote Markt																		
Bus 26 Den Haag Kijkduin - Station Hollands Spoor																		
Bus 28 Den Haag Zuiderstrand - Station Voorburg																		

Frequentietabellen HTM midjaardienstregeling Bus 2021 (vanaf mei 2021)

Midjaardienst Bus 2021	Maandag t/m vrijdag																	
	06:00-07:00	07:00-08:00	08:00-09:00	09:00-10:00	10:00-11:00	11:00-12:00	12:00-13:00	13:00-14:00	14:00-15:00	15:00-16:00	16:00-17:00	17:00-18:00	18:00-19:00	19:00-20:00	20:00-21:00	21:00-22:00	22:00-23:00	23:00-24:00
Bus 20 Station Den Haag Centraal - Duinzigt																		
Bus 21 Vrederust - Scheveningen Noord																		
21 Scheveningen Noord - Vrederust																		
Bus 22 Den Haag Duindorp - Rijswijk De Schilp																		
22 Den Haag Duindorp - Station Rijswijk																		
Bus 23 Scheveningen Noord - De Savornin Lohmanplein																		
23 Station Voorburg - Scheveningen Noord (spitsrichting)																		
23 Station Rijswijk - De Savornin Lohmanplein (spitsrichting)																		
Bus 24 Den Haag Kijkduin - Station Den Haag Mariahoeve																		
Bus 25 Vrederust - Scheveningen Noord																		
Bus 26 Den Haag Kijkduin - Station Voorburg																		
26 Den Haag Kijkduin - Station Hollands Spoor																		
26 Leyenburg - Station Voorburg																		
26 Station Hollands Spoor - Leyenburg																		
26 Station Voorburg - Leyenburg																		
Bus 27 Randveen - Station Den Haag Mariahoeve																		
Bus 28 Den Haag Zuiderstrand - Station Voorburg																		
Bus 29 Station Rijswijk - Den Haag Oude Waalsdorperweg																		
29 Den Haag Oude Waalsdorperweg - Station Rijswijk																		

Midjaardienst Bus 2021	Zaterdag																	
	06:00-07:00	07:00-08:00	08:00-09:00	09:00-10:00	10:00-11:00	11:00-12:00	12:00-13:00	13:00-14:00	14:00-15:00	15:00-16:00	16:00-17:00	17:00-18:00	18:00-19:00	19:00-20:00	20:00-21:00	21:00-22:00	22:00-23:00	23:00-24:00
Bus 20 Station Den Haag Centraal - Duinzigt																		
Bus 21 Vrederust - Scheveningen Noord																		
21 Scheveningen Noord - Vrederust																		
Bus 22 Den Haag Duindorp - Rijswijk De Schilp																		
22 Den Haag Duindorp - Station Rijswijk																		
Bus 23 Scheveningen Noord - Den Haag Kijkduin																		
23 Scheveningen Noord - Station Voorburg																		
Bus 24 Den Haag Kijkduin - Station Den Haag Mariahoeve																		
Bus 25 Vrederust - Grote Markt																		
Bus 26 Den Haag Kijkduin - Station Hollands Spoor																		
Bus 28 Den Haag Zuiderstrand - Station Voorburg																		

Midjaardienst Bus 2021	Zondag																	
	06:00-07:00	07:00-08:00	08:00-09:00	09:00-10:00	10:00-11:00	11:00-12:00	12:00-13:00	13:00-14:00	14:00-15:00	15:00-16:00	16:00-17:00	17:00-18:00	18:00-19:00	19:00-20:00	20:00-21:00	21:00-22:00	22:00-23:00	23:00-24:00
Bus 20 Vrederust - Scheveningen Noord																		
Bus 21 Vrederust - Scheveningen Noord																		
Bus 22 Den Haag Duindorp - Rijswijk De Schilp																		
22 Den Haag Duindorp - Station Rijswijk																		
Bus 23 Scheveningen Noord - Den Haag Kijkduin																		
23 Scheveningen Noord - Station Voorburg																		
Bus 24 Den Haag Kijkduin - Station Den Haag Mariahoeve																		
24 Den Haag Kijkduin - Station Den Haag Centraal																		
Bus 25 Vrederust - Grote Markt																		
Bus 26 Den Haag Kijkduin - Station Hollands Spoor																		
Bus 28 Den Haag Zuiderstrand - Station Voorburg																		

In de midjaardienstregeling Bus wijzigt alleen de bediening door bus 23.

Wijzigingen Rail en Bus

Frequentietabellen HTM zomerdienstregeling Rail 2021

Zomerdienst Rail 2021		Maandag t/m vrijdag																
		06:00-07:00	07:00-08:00	08:00-09:00	09:00-10:00	10:00-11:00	11:00-12:00	12:00-13:00	13:00-14:00	14:00-15:00	15:00-16:00	16:00-17:00	17:00-18:00	18:00-19:00	19:00-20:00	20:00-21:00	21:00-22:00	22:00-23:00
Tram 1	Delft Tanthof - Scheveningen Noord																	
Tram 2	Den Haag Kraayenstein - Leidschendam																	
Tram 3	Den Haag Loosduinen - Zoetermeer Centrum																	
Tram 4	Lansingerland-Zoetermeer - Den Haag De Uithof																	
Tram 34	Lansingerland-Zoetermeer - De Savornin Lohmanplein																	
Tram 6	Den Haag Leyenburg - Leidschendam Noord																	
Tram 9	Vrederust - Scheveningen Noord																	
9	Station Hollands Spoor - Scheveningen Noord																	
Tram 11	Scheveningen Haven - Station Den Haag HS																	
Tram 12	Den Haag Duindorp - Station Den Haag HS																	
Tram 15	Nootdorp - Station Den Haag Centraal																	
Tram 16	Wateringen - Den Haag Statenkwartier																	
Tram 17	Wateringen - Station Den Haag Centraal																	
Tram 19	Leidschendam - TU - Campus Zuid																	

Zomerdienst Rail 2021		Zaterdag																
		06:00-07:00	07:00-08:00	08:00-09:00	09:00-10:00	10:00-11:00	11:00-12:00	12:00-13:00	13:00-14:00	14:00-15:00	15:00-16:00	16:00-17:00	17:00-18:00	18:00-19:00	19:00-20:00	20:00-21:00	21:00-22:00	22:00-23:00
Tram 1	Delft Tanthof - Scheveningen Noord																	
Tram 2	Den Haag Kraayenstein - Leidschendam																	
Tram 3	Den Haag Loosduinen - Zoetermeer Centrum																	
Tram 4	Lansingerland-Zoetermeer - Den Haag De Uithof																	
Tram 6	Den Haag Leyenburg - Leidschendam Noord																	
Tram 9	Vrederust - Scheveningen Noord																	
9	Station Hollands Spoor - Scheveningen Noord																	
Tram 11	Scheveningen Haven - Station Den Haag HS																	
Tram 12	Den Haag Duindorp - Station Den Haag HS																	
Tram 15	Nootdorp - Station Den Haag Centraal																	
Tram 16	Wateringen - Den Haag Statenkwartier																	
Tram 17	Wateringen - Station Den Haag Centraal																	
Tram 19	Leidschendam - TU - Campus Zuid																	

Zomerdienst Rail 2021		Zondag																
		06:00-07:00	07:00-08:00	08:00-09:00	09:00-10:00	10:00-11:00	11:00-12:00	12:00-13:00	13:00-14:00	14:00-15:00	15:00-16:00	16:00-17:00	17:00-18:00	18:00-19:00	19:00-20:00	20:00-21:00	21:00-22:00	22:00-23:00
Tram 1	Delft Tanthof - Scheveningen Noord																	
Tram 2	Den Haag Kraayenstein - Leidschendam																	
Tram 3	Den Haag Loosduinen - Zoetermeer Centrum																	
Tram 4	Lansingerland-Zoetermeer - Den Haag De Uithof																	
Tram 6	Den Haag Leyenburg - Leidschendam Noord																	
Tram 9	Vrederust - Scheveningen Noord																	
9	Station Hollands Spoor - Scheveningen Noord																	
Tram 11	Scheveningen Haven - Station Den Haag HS																	
Tram 12	Den Haag Duindorp - Station Den Haag HS																	
Tram 15	Nootdorp - Station Den Haag Centraal																	
Tram 16	Wateringen - Den Haag Statenkwartier																	
Tram 17	Wateringen - Station Den Haag Centraal																	
Tram 19	Leidschendam - TU - Campus Zuid																	

Wijzigingen Rail en Bus

Frequentietabellen HTM zomerdienstregeling Bus 2021

Zomerdienst Bus 2021		Maandag t/m vrijdag																
		06:00-07:00	07:00-08:00	08:00-09:00	09:00-10:00	10:00-11:00	11:00-12:00	12:00-13:00	13:00-14:00	14:00-15:00	15:00-16:00	16:00-17:00	17:00-18:00	18:00-19:00	19:00-20:00	20:00-21:00	21:00-22:00	22:00-23:00
Bus 20	Station Den Haag Centraal - Duinzigt																	
Bus 21	Vrederust - Scheveningen Noord																	
	21 Scheveningen Noord - Vrederust																	
Bus 22	Den Haag Duindorp - Rijswijk De Schilp																	
	22 Den Haag Duindorp - Station Rijswijk																	
Bus 23	Scheveningen Noord - Den Haag Kijkduin																	
	23 Scheveningen Noord - Station Voorburg (spitsrichting)																	
Bus 24	Den Haag Kijkduin - Station Den Haag Mariahoeve																	
Bus 25	Vrederust - Grote Markt																	
Bus 26	Den Haag Kijkduin - Station Voorburg																	
	26 Station Voorburg - Den Haag Kijkduin																	
	26 Den Haag Kijkduin - Station Hollands Spoor																	
Bus 28	Den Haag Zuiderstrand - Station Voorburg																	
Bus 29	Station Den Haag Centraal - Den Haag Oude Waalsdorperweg																	
	29 Den Haag Oude Waalsdorperweg - Station Den Haag Centraal																	

Zomerdienst Bus 2021		Zaterdag																
		06:00-07:00	07:00-08:00	08:00-09:00	09:00-10:00	10:00-11:00	11:00-12:00	12:00-13:00	13:00-14:00	14:00-15:00	15:00-16:00	16:00-17:00	17:00-18:00	18:00-19:00	19:00-20:00	20:00-21:00	21:00-22:00	22:00-23:00
Bus 20	Station Den Haag Centraal - Duinzigt																	
Bus 21	Vrederust - Scheveningen Noord																	
	21 Scheveningen Noord - Vrederust																	
Bus 22	Den Haag Duindorp - Rijswijk De Schilp																	
	22 Den Haag Duindorp - Station Rijswijk																	
Bus 23	Scheveningen Noord - Den Haag Kijkduin																	
	23 Scheveningen Noord - Station Voorburg																	
Bus 24	Den Haag Kijkduin - Station Den Haag Mariahoeve																	
Bus 25	Vrederust - Grote Markt																	
Bus 26	Den Haag Kijkduin - Station Hollands Spoor																	
Bus 28	Den Haag Zuiderstrand - Station Voorburg																	

Zomerdienst Bus 2021		Zondag																
		06:00-07:00	07:00-08:00	08:00-09:00	09:00-10:00	10:00-11:00	11:00-12:00	12:00-13:00	13:00-14:00	14:00-15:00	15:00-16:00	16:00-17:00	17:00-18:00	18:00-19:00	19:00-20:00	20:00-21:00	21:00-22:00	22:00-23:00
Bus 20	Station Den Haag Centraal - Duinzigt																	
Bus 21	Vrederust - Scheveningen Noord																	
	21 Scheveningen Noord - Vrederust																	
Bus 22	Den Haag Duindorp - Rijswijk De Schilp																	
	22 Den Haag Duindorp - Station Rijswijk																	
Bus 23	Scheveningen Noord - Den Haag Kijkduin																	
	23 Scheveningen Noord - Station Voorburg																	
Bus 24	Den Haag Kijkduin - Station Den Haag Mariahoeve																	
Bus 25	Vrederust - Grote Markt																	
Bus 26	Den Haag Kijkduin - Station Hollands Spoor																	
Bus 28	Den Haag Zuiderstrand - Station Voorburg																	

Wijzigingen Rail en Bus

Frequentietabellen HTM jaardienstregeling 2 Rail 2021 (na zomer 2021)

Jaardienst 2 Rail 2021	Maandag t/m vrijdag																	
	06:00-07:00	07:00-08:00	08:00-09:00	09:00-10:00	10:00-11:00	11:00-12:00	12:00-13:00	13:00-14:00	14:00-15:00	15:00-16:00	16:00-17:00	17:00-18:00	18:00-19:00	19:00-20:00	20:00-21:00	21:00-22:00	22:00-23:00	23:00-24:00
Tram 1 Delft Tanthof - Scheveningen Noord	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Tram 2 Den Haag Kraayenstein - Leidschendam	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
2 Den Haag Kraayenstein - Station Den Haag Centraal	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Tram 3 Den Haag Loosduinen - Zoetermeer Centrum	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
3 De Savomin Lohmanplein - Zoetermeer Centrum	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
3 Den Haag Loosduinen - Station Den Haag Centraal	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Tram 4 Lansingerland-Zoetermeer - Den Haag De Uithof	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
4 Lansingerland-Zoetermeer - Den Haag Monsterestraat	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Tram 6 Den Haag Leyenburg - Leidschendam Noord	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Tram 9 Vrederust - Scheveningen Noord	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Tram 10 Moerwijk - Scheveningen Noord	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Tram 11 Scheveningen Haven - Station Den Haag HS	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Tram 12 Den Haag Duindorp - Station Den Haag HS	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Tram 15 Nootdorp - Station Den Haag Centraal	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Tram 16 Wateringen - Station Den Haag Centraal	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Tram 17 Wateringen - Statenkwartier	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Tram 19 Leidschendam - TU - Campus Zuid	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4

Jaardienst 2 Rail 2021	Zaterdag																	
	06:00-07:00	07:00-08:00	08:00-09:00	09:00-10:00	10:00-11:00	11:00-12:00	12:00-13:00	13:00-14:00	14:00-15:00	15:00-16:00	16:00-17:00	17:00-18:00	18:00-19:00	19:00-20:00	20:00-21:00	21:00-22:00	22:00-23:00	23:00-24:00
Tram 1 Delft Tanthof - Scheveningen Noord	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Tram 2 Den Haag Kraayenstein - Leidschendam	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Tram 3 Den Haag Loosduinen - Zoetermeer Centrum	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Tram 4 Lansingerland-Zoetermeer - Den Haag De Uithof	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Tram 6 Den Haag Leyenburg - Leidschendam Noord	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Tram 9 Vrederust - Scheveningen Noord	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Tram 11 Scheveningen Haven - Station Den Haag HS	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Tram 12 Den Haag Duindorp - Station Den Haag HS	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Tram 15 Nootdorp - Station Den Haag Centraal	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Tram 16 Wateringen - Station Den Haag Centraal	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Tram 17 Wateringen - Statenkwartier	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Tram 19 Leidschendam - TU - Campus Zuid	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4

Jaardienst 2 Rail 2021	Zondag																	
	06:00-07:00	07:00-08:00	08:00-09:00	09:00-10:00	10:00-11:00	11:00-12:00	12:00-13:00	13:00-14:00	14:00-15:00	15:00-16:00	16:00-17:00	17:00-18:00	18:00-19:00	19:00-20:00	20:00-21:00	21:00-22:00	22:00-23:00	23:00-24:00
Tram 1 Delft Tanthof - Scheveningen Noord	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Tram 2 Den Haag Kraayenstein - Leidschendam	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Tram 3 Den Haag Loosduinen - Zoetermeer Centrum	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
3 Den Haag Loosduinen - Station Den Haag Centraal	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Tram 4 Lansingerland-Zoetermeer - Den Haag De Uithof	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Tram 6 Den Haag Leyenburg - Leidschendam Noord	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Tram 9 Vrederust - Scheveningen Noord	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Tram 11 Scheveningen Haven - Station Den Haag HS	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Tram 12 Den Haag Duindorp - Station Den Haag HS	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Tram 15 Nootdorp - Station Den Haag Centraal	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Tram 16 Wateringen - Station Den Haag Centraal	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Tram 17 Wateringen - Statenkwartier	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Tram 19 Leidschendam - TU - Campus Zuid	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4

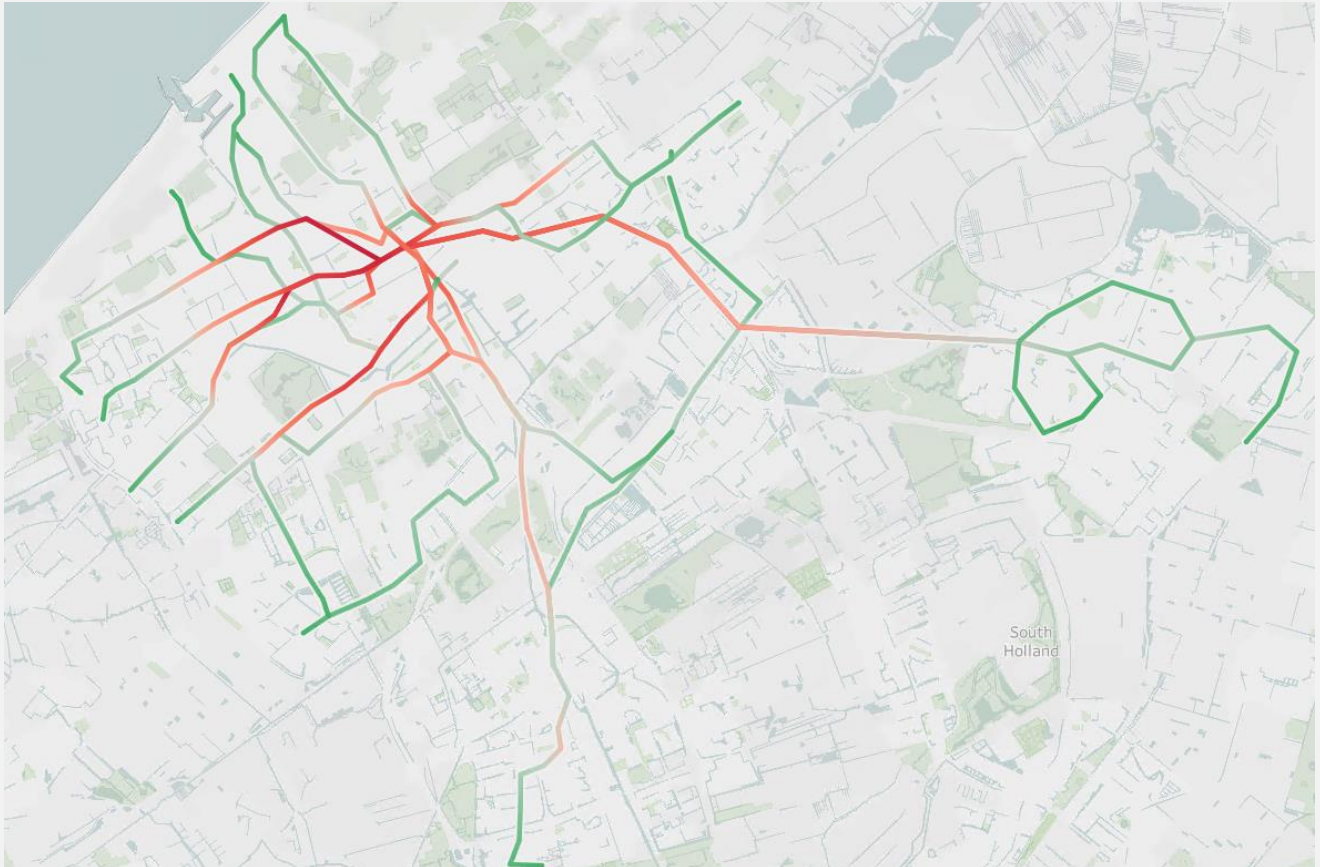
Frequentietabel HTM vakantiedienstregeling Bus en Rail 2021

In de schoolvakanties wordt de dienstregeling alleen op werkdagen aangepast.

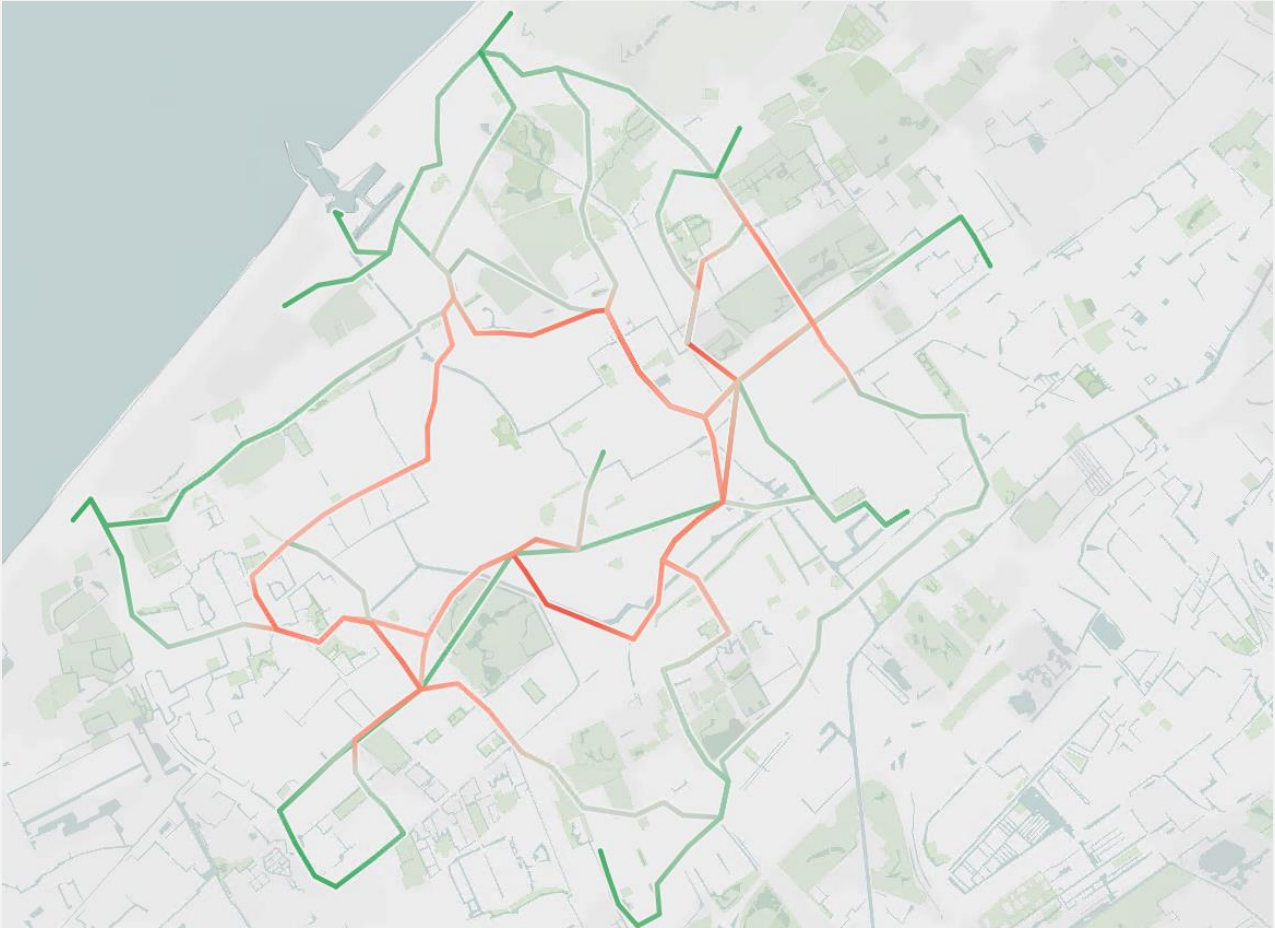
Vakantiedienst 1 Rail 2021		Maandag t/m vrijdag																
		06:00-07:00	07:00-08:00	08:00-09:00	09:00-10:00	10:00-11:00	11:00-12:00	12:00-13:00	13:00-14:00	14:00-15:00	15:00-16:00	16:00-17:00	17:00-18:00	18:00-19:00	19:00-20:00	20:00-21:00	21:00-22:00	22:00-23:00
Tram 1	Delft Tanthof - Scheveningen Noord																	
Tram 2	Den Haag Kraayenstein - Leidschendam																	
2	Den Haag Kraayenstein - Station Laan van NOI																	
Tram 3	Den Haag Loosduinen - Zoetermeer Centrum																	
Tram 4	Lansingerland-Zoetermeer - Den Haag De Uithof																	
Tram 34	Lansingerland-Zoetermeer - De Savornin Lohmanplein																	
Tram 6	Den Haag Leyenburg - Leidschendam Noord																	
Tram 9	Vrederust - Scheveningen Noord																	
Tram 11	Scheveningen Haven - Station Den Haag HS																	
Tram 12	Den Haag Duindorp - Station Den Haag HS																	
Tram 15	Nootdorp - Station Den Haag Centraal																	
Tram 16	Wateringen - Den Haag Statenviertel																	
Tram 17	Wateringen - Station Den Haag Centraal																	
Tram 19	Leidschendam - TU - Campus Zuid																	

Vakantiedienst Bus 2021		Maandag t/m vrijdag																
		06:00-07:00	07:00-08:00	08:00-09:00	09:00-10:00	10:00-11:00	11:00-12:00	12:00-13:00	13:00-14:00	14:00-15:00	15:00-16:00	16:00-17:00	17:00-18:00	18:00-19:00	19:00-20:00	20:00-21:00	21:00-22:00	22:00-23:00
Bus 20	Station Den Haag Centraal - Duinzigt																	
Bus 21	Vrederust - Scheveningen Noord																	
21	Scheveningen Noord - Vrederust																	
Bus 22	Den Haag Duindorp - Rijswijk De Schilp																	
22	Den Haag Duindorp - Station Rijswijk																	
Bus 23	Scheveningen Noord - De Savornin Lohmanplein																	
23	Station Voorburg - Scheveningen Noord (spitsrichting)																	
Bus 24	Den Haag Kijkduin - Station Den Haag Mariahoeve																	
Bus 25	Vrederust - Grote Markt																	
Bus 26	Den Haag Kijkduin - Station Voorburg																	
26	Den Haag Kijkduin - Station Hollands Spoor																	
Bus 26	Leyenburg - Station Voorburg																	
26	Station Voorburg - Leyenburg																	
Bus 28	Den Haag Zuiderstrand - Station Voorburg																	
Bus 29	Station Den Haag Centraal - Den Haag Oude Waalsdorperweg																	
29	Den Haag Oude Waalsdorperweg - Station Den Haag Centraal																	

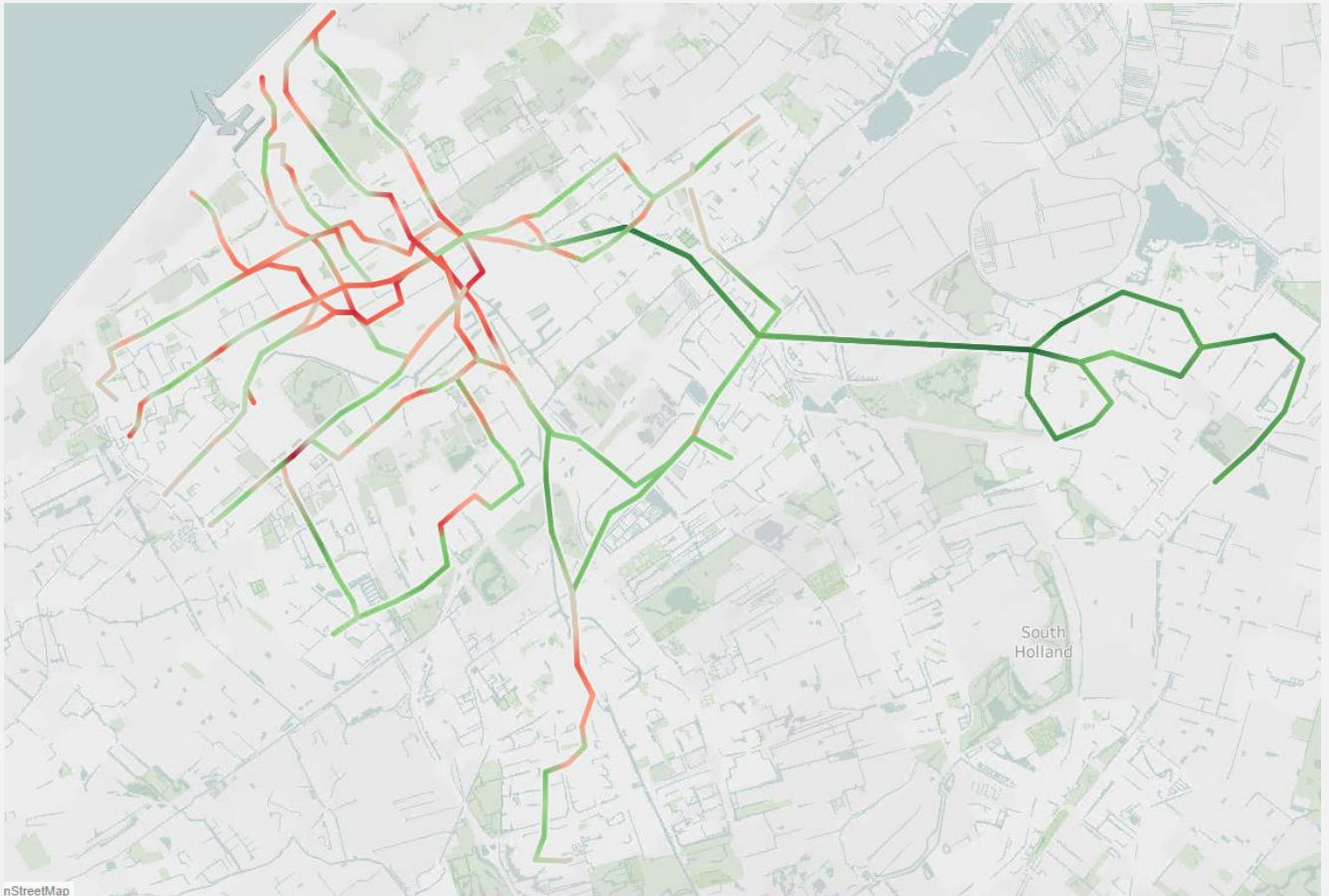
Bijlage I – Kaarten met bezettingen en snelheden

Figuur 10 – Bezetting voertuigen Rail op een gemiddelde werkdag

Figuur 11 – Bezetting voertuigen Bus op een gemiddelde werkdag

Figuur 12 – Snelheid voertuigen Rail op een gemiddelde werkdag

1StreetMap

Figuur 13 – Snelheid voertuigen Bus op een gemiddelde werkdag

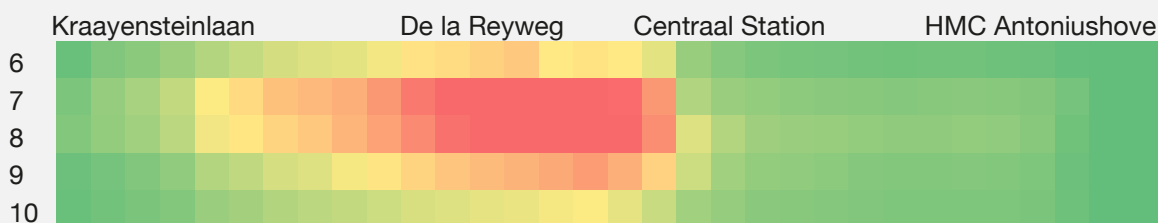
Bijlage II – Relevante bezettingen per maatregel

Hieronder staan waar relevant bezettingsoverzichten ter onderbouwing van de maatregelen. Verticaal zijn de tijden in uren en horizontaal zijn de haltes van begin tot eindpunt weergegeven. De ingekleurde vakjes geven de drukte in de voertuigen in het desbetreffende uurblok. De kleuren lopen van groen tot rood, waarbij groen “rustig” en rood “zeer druk” betekent.

De cijfers over bijvoorbeeld het aantal reizigers en de punctualiteit per lijn per maand zijn te bekijken via het OV Dashboard van HTM op www.overhtm.nl.

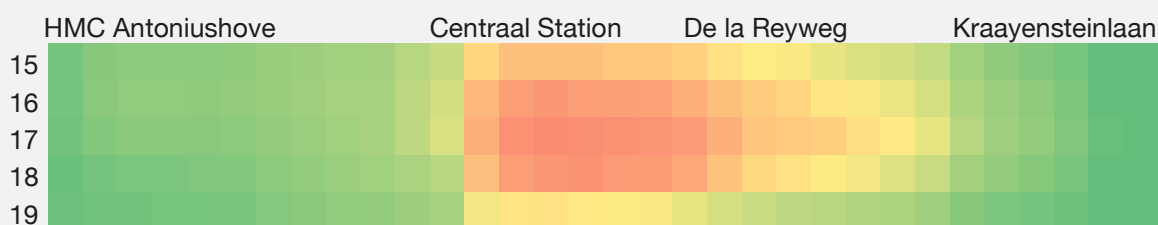
Maatregel 1: extra capaciteit tram 2 in spits

De bezettingen hieronder laten de drukte in tram 2 richting Leidschendam zien in de ochtend. De drukte loopt met name op tussen De la Reyweg en station Den Haag Centraal. Omdat de kort traject voertuigen op deze lijn goed werken worden extra korttrajectritten ingezet. Zo vertrekt voortaan tussen 07.00 en 08.30 uur elke vijf minuten een tram 2 vanaf Kraayenstein.

Bezetting tram 2 richting Leidschendam op werkdagen

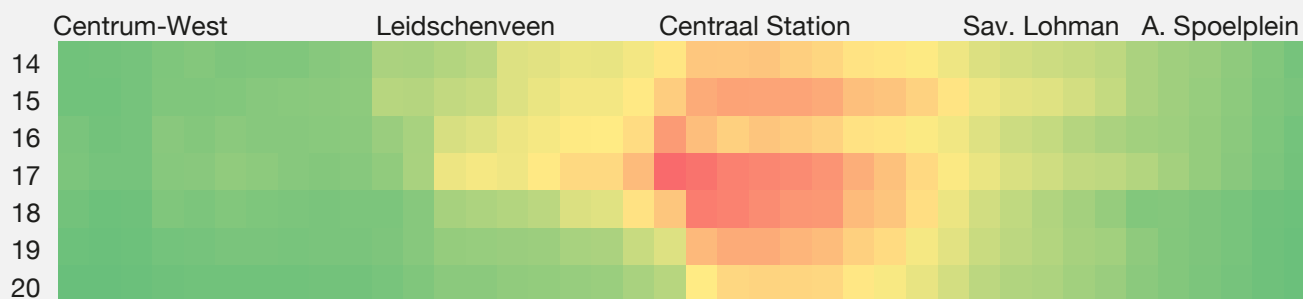
De bezetting hieronder laten de drukte in tram 2 richting Kraayenstein zien in de middag. De drukte loopt met name op tussen station Den Haag Centraal en De la Reyweg.

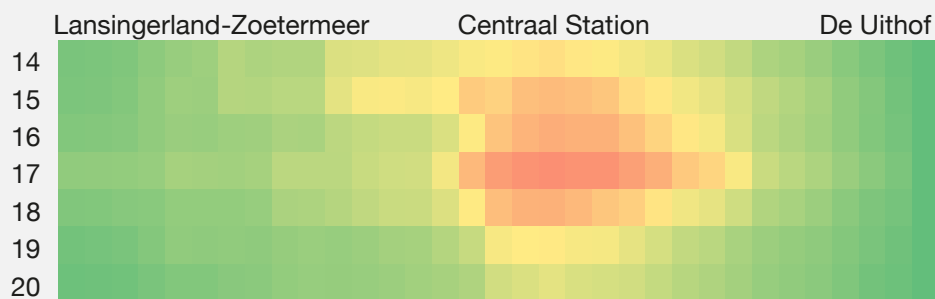
Bezetting tram 2 richting Den Haag Kraayenstein op werkdagen

Maatregel 2: extra inzet op tram 3 en 4

De bezettingen hieronder laten de drukte in tram 3 en 4 zien. Het aantal reizigers aan de randen van de spits groeit. Tram 3 is het op dit moment tussen 15.00 en 16.00 uur drukker bezet dan tussen 16.00 en 17.00 uur. Om deze groei op te vangen gaan de kort traject ritten op tram 3 en 4 al tussen 15.00 en 16.00 uur rijden, en rijdt de verhoogde spitsinzet op tram 3 door tot 19.00 uur.

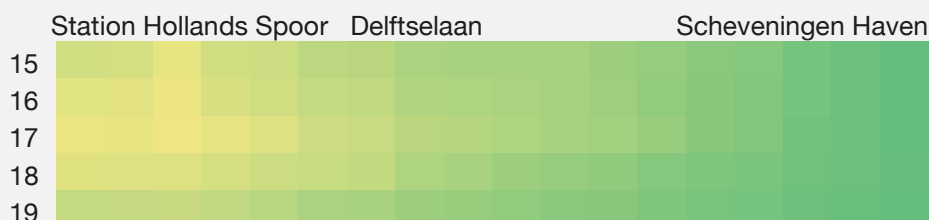
Bezetting tram 3 richting Den Haag Loosduinen op werkdagen

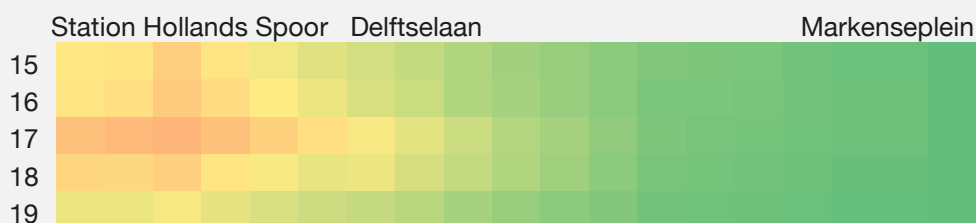
Bezetting tram 4 richting Den Haag De Uithof op werkdagen

Maatregel 3: gelijke frequenties tram 11 en 12

De bezettingen hieronder laten de drukte in tram 11 en 12 zien. In de middagspits is het voornamelijk druk tussen station Hollands Spoor en halte Delftselaan. Door de frequentie gelijk te trekken zal de drukte beter verspreid worden, en zullen de reizigers een betere spreiding van vertrekmomenten ervaren.

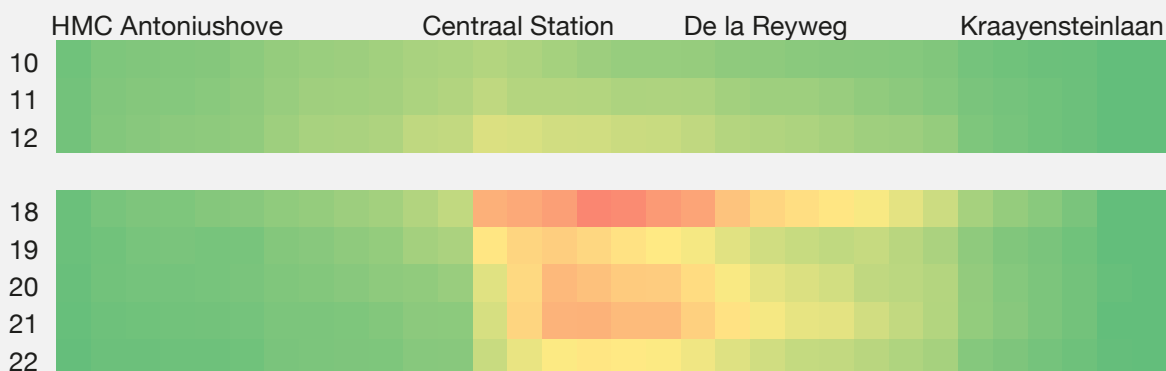
Bezetting tram 11 richting Scheveningen Haven op werkdagen

Bezetting tram 12 richting Duindorp op werkdagen

Maatregel 5: introductie koopavonddienstregeling

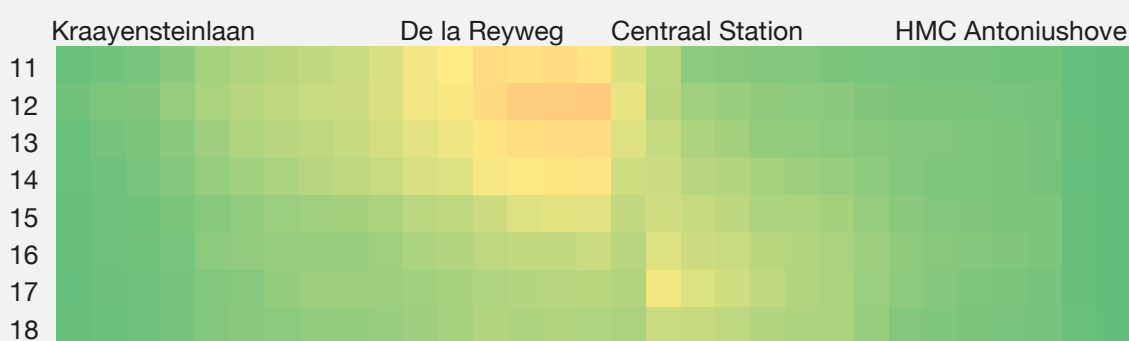
De bezettingen hieronder laten zien dat het op tram 2 op donderdag tussen 19.00 en 21.00 uur drukker is dan tussen 09.00 en 12.00 uur in de ochtend. De bezettingen op tram 6 en 9 zijn op donderdag vergelijkbaar, en om die reden introduceert HTM een koopavonddienstregeling waarbij op tram 2, 6 en 9 vaker gereden wordt.

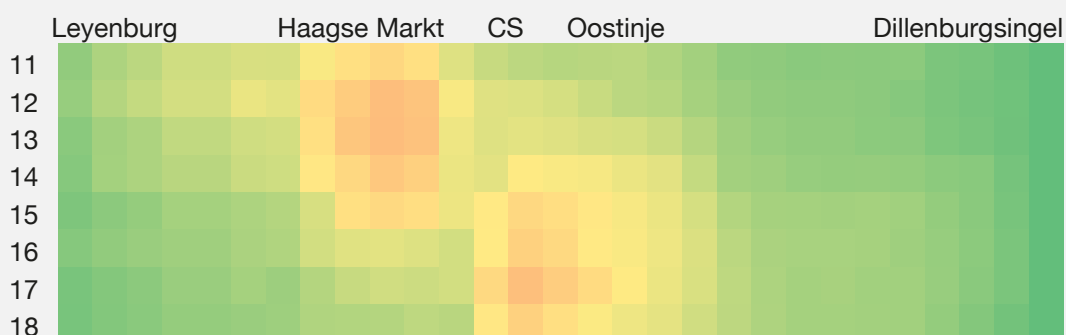
Bezetting tram 2 richting Den Haag Kraayenstein op donderdagen

Maatregel 6: extra ritten in het weekend

De bezettingen hieronder laten zien dat tram 2 en tram 6 op zondag goed gebruikt worden. Tram 2 gaat daarom tussen 11.00 en 12.00 uur en tussen 17.00 en 18.00 uur zes ritten per uur rijden (in plaats van vier). Tram 6 gaat tussen 11.00 en 18.00 uur vijf ritten per uur rijden (in plaats van vier).

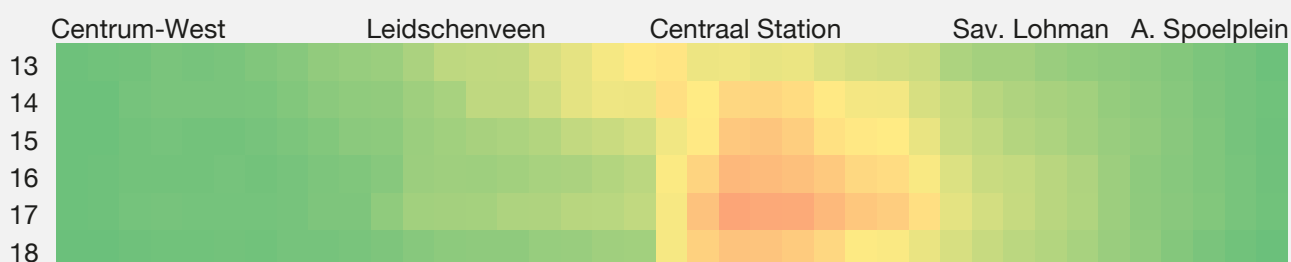
Bezetting tram 2 richting Leidschendam op zondagen

Bezetting tram 6 richting Leidschendam Noord op zondagen

Maatregel 7: korttraject tram 3 op zondag

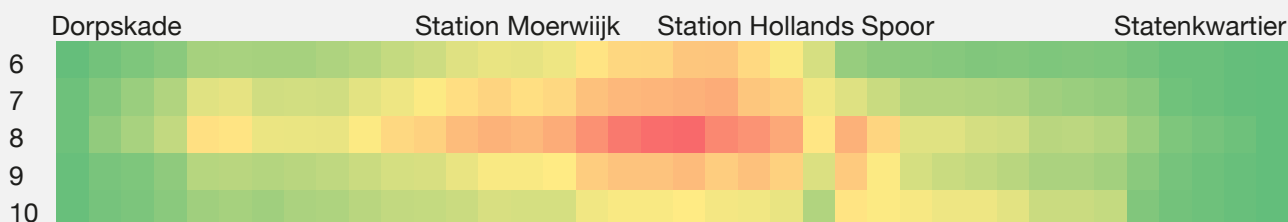
De bezettingen hieronder laten zien dat het in het Haagse centrum druk is in tram 3. Daarom rijden de versterkingsritten tussen 11.00 en 18.00 vaker en wordt het traject verlengd naar Loosduinen.

Bezetting tram 3 richting Den Haag Loosduinen op zondagen

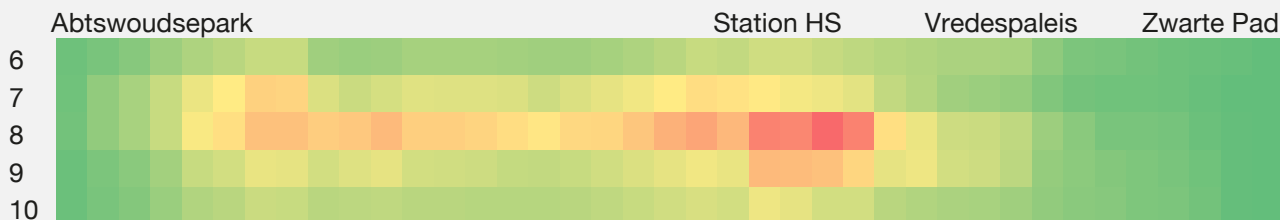
Maatregel 8: lijnvoering trams 15, 16 en 17 en spitstram 10

De bezettingen hieronder laten zien dat het op tram 16 tussen Moerwijk en het Haagse centrum erg druk is. Daarom wordt voorgesteld om na zomer 2021 Avenio voertuigen in te gaan zetten op tram 16. Bovendien wordt een nieuwe spitstram 10 geïntroduceerd die meer capaciteit gaat bieden tussen Moerwijk en het Haagse centrum.

Bezetting tram 16 richting Den Haag Statenkwartier op werkdagen

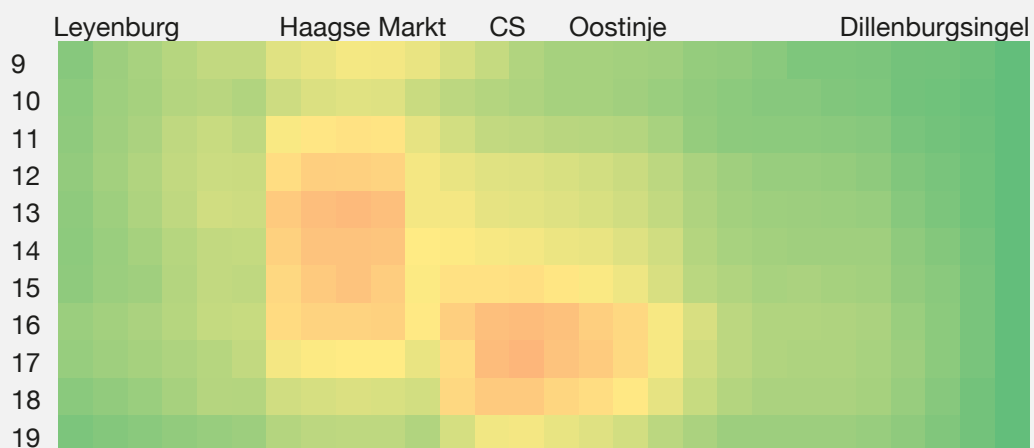
De bezettingen hieronder laten zien dat het met name druk is in de voertuigen van tram 1 tussen station Den Haag Hollands Spoor en de omgeving van het Vredespaleis. De nieuwe spitstram 10 neemt tussen station Den Haag Hollands Spoor en Scheveningen Noord de kort traject ritten van tram 1 over.

Bezetting tram 1 richting Scheveningen Noord op werkdagen

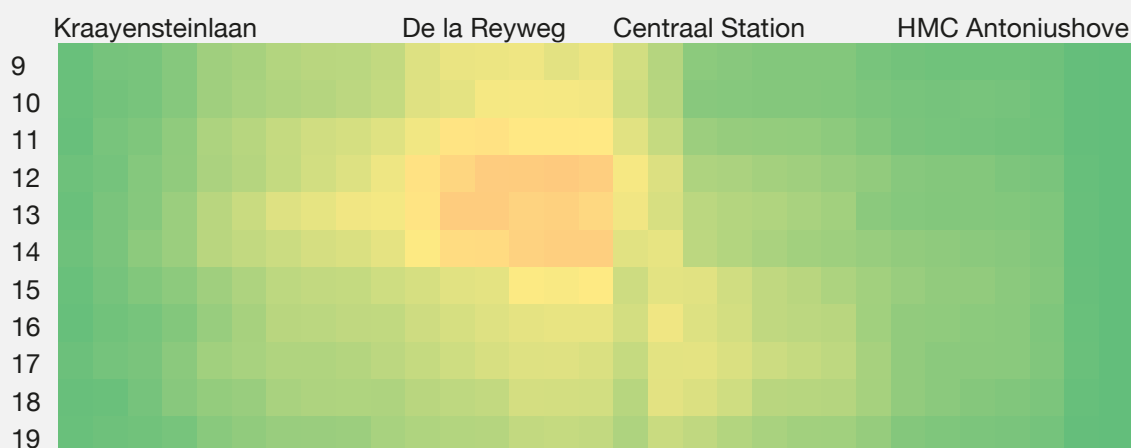
Maatregel 9: extra inzet in zomerdienst

De bezettingen hieronder laten zien dat het op tram 6 buiten de spits even druk is als in de spits. Daarom wordt de frequentie tussen de spitsen verhoogd van 5 ritten per uur naar 6 ritten per uur.

Bezetting tram 6 richting Leidschendam Noord tijdens de zomerdienst op werkdagen

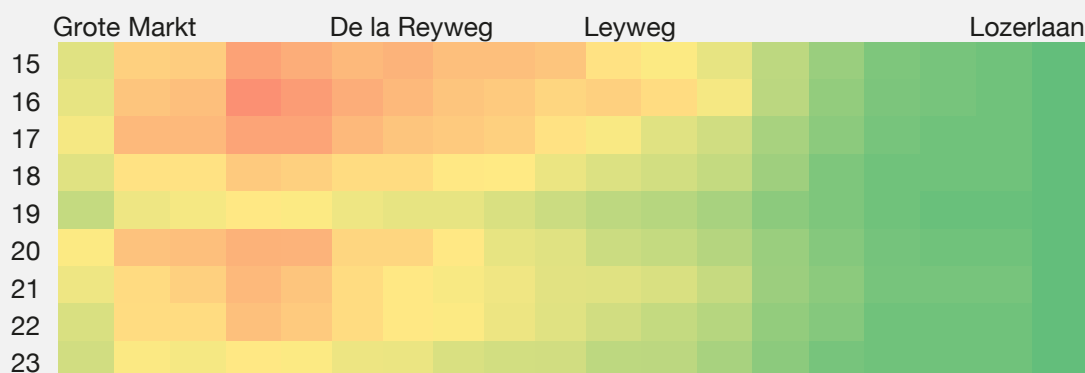
De bezettingen hieronder laten zien dat tram 2 op zaterdag goed gebruikt wordt. De bezettingen op zondag zijn vergelijkbaar. Daarom wordt de frequentie verhoogd van vier ritten per uur naar vijf ritten per uur tussen 11.30 en 18.30 uur.

Bezetting tram 2 richting Leidschendam tijdens de zomerdienst op zaterdagen

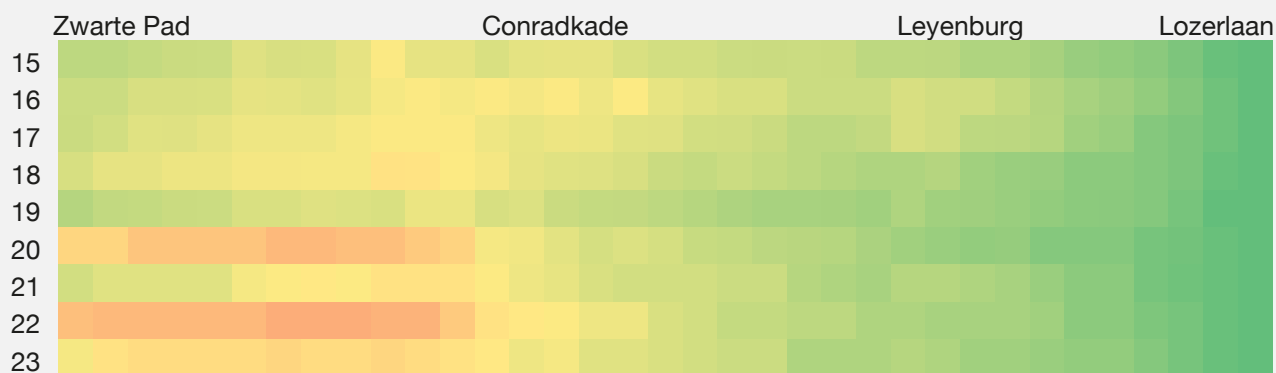
Maatregel 10: extra inzet in de avond

De bezettingen hieronder laten zien dat het op werkavonden op bus 25 erg druk is. Op dit moment worden twee ritten per uur gereden waardoor de frequentie relatief laag is. De bezettingen zijn in de avond zelfs hoger dan tussen 10.00 en 14.00 uur. Daarom gaat bus 25 op werkdagen voortaan tot 22.00 uur vier ritten per uur rijden, en tot einde van de dienst drie ritten per uur. Op zaterdag en zondag wordt de frequentie in de avond ook verhoogd, en stijgt het aantal ritten van twee naar drie per uur. Op zaterdag geldt dit tot 23.00 uur en op zondag tot 22.00 uur.

Bezetting bus 25 richting Den Haag Vrederust op werkdagen

De bezettingen hieronder laten zien dat het op zaterdagavond op bus 21 drukker is dan overdag. Dit geldt alleen tussen Scheveningen Noord en Den Haag Vrederust. Daarom gaat bus 21 op zaterdagavond tot einde dienst 3 ritten per uur in deze richting rijden. Op werkdagen wordt het aantal ritten van twee naar drie per uur verhoogd tot 22.00 uur. Dit geldt op werkdagen ook voor bus 20 en bus 24 in beide richtingen.

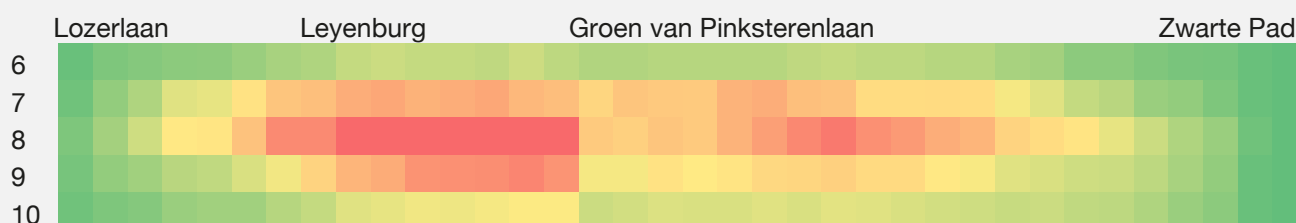

Bezetting bus 21 richting Den Haag Vrederust op zaterdagen

Maatregel 11: extra inzet op bus 21 in ochtendspits

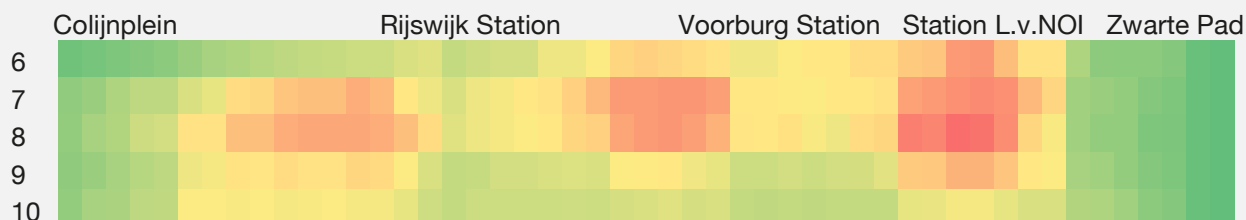
De bezettingen hieronder laten zien dat het in de ochtendspits erg druk is op bus 21 tussen Vrederust en Groen van Prinstererlaan. Daarom gaat bus 21 een uur langer zes ritten per uur rijden en wordt rond de aanvangstijden van de scholen langs de lijn een extra rit toegevoegd.

Bezetting bus 21 richting Scheveningen Noord op werkdagen

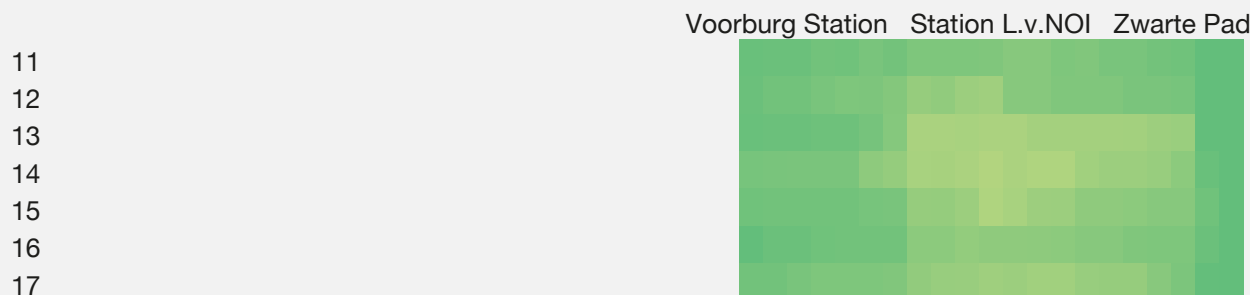
Maatregel 12: gewijzigde inzet op bus 23

De bezettingen hieronder laten zien dat het tijdens de ochtendspits met name erg druk is tussen station Laan van NOI en Scheveningen Noord. Om hier voldoende capaciteit te bieden zal rond 08:30 een extra korttrajectrit rijden van station Voorburg naar Scheveningen Noord.

Bezetting bus 23 richting Scheveningen Noord op werkdagen

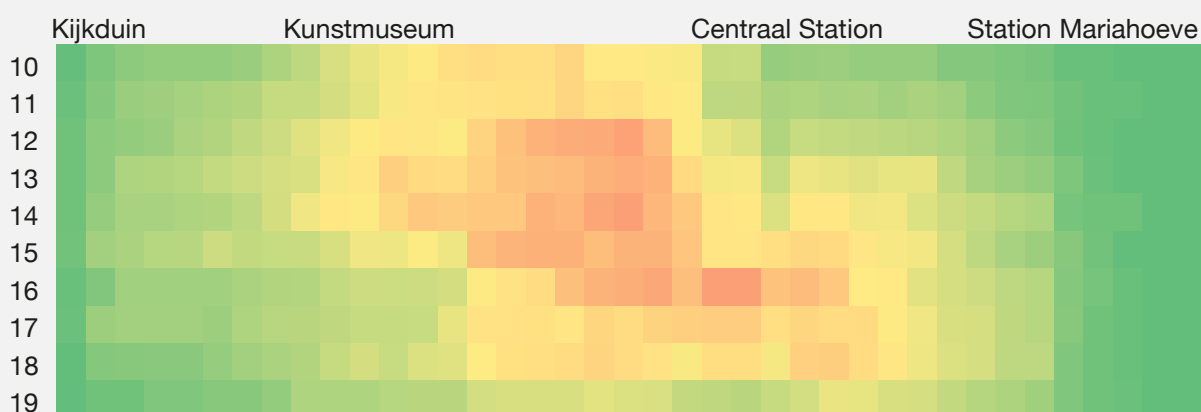
De bezettingen hieronder laten zien dat de korttrajectritten van bus 23 in het weekend niet optimaal benut worden. Daarom worden deze op zaterdag vervangen door een hogere frequentie van geheel bus 23 tussen 11:00 en 17:00. Op zondag geldt dit indien bus 23 doorrijdt naar Kijkduin.

Bezetting kort traject ritten bus 23 richting Scheveningen Noord op zaterdagen

Maatregel 13: extra inzet op bus 24

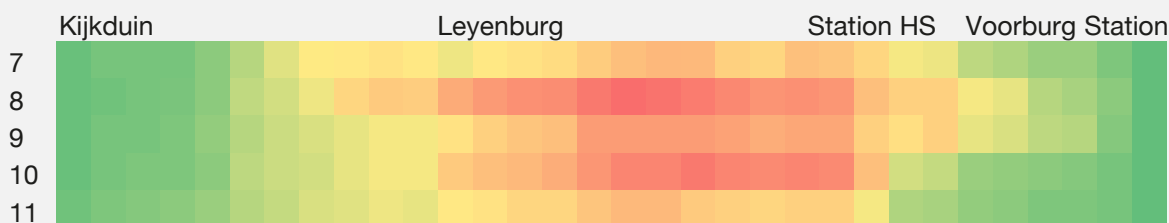
De bezettingen hieronder laten zien dat het op zaterdag druk is op bus 24. Daarom gaat tussen 11.00 en 18.00 uur de frequentie omhoog van vier naar vijf ritten per uur. Op zondag zijn de bezettingen vergelijkbaar en wordt dezelfde frequentie verhoging voorgesteld. Daarnaast komen er op zondagochtend korttrajectritten tussen Kijkduin en station Den Haag Centraal.

Bezetting bus 24 richting station Den Haag Mariahoeve op zaterdagen

Maatregel 14: andere invulling spits bus 26

De bezettingen hieronder laten zien dat bus 26 druk is na de ochtendspits. Daarom rijdt bus 26 voortaan tot 10.30 uur zes ritten per uur (in plaats van 09.00 uur).

Bezetting bus 26 richting station Voorburg op werkdagen

Bijlage III – Factsheets maatregelen

Factsheet maatregel 1	Effect maatregel
Extra capaciteit tram 2 in spits	Reizigers ervaren meer vertrekmomenten en minder volle voertuigen in de ochtend- en middagspits.
Lijnen	Tram 2
Effect DRK's (t.o.v. dienstregeling jaar 2020)	+17.200
Effect op maximale voertuiginzet (t.o.v. huidig)	Gelijk aantal voertuigen
Effect Beheer en Onderhoud Assets	Op netwerkniveau geen effect
Aanpassingen aan infrastructuur	Geen aanpassingen noodzakelijk

Tabel 1: extra capaciteit tram 2 in spits

Factsheet maatregel 2	Effect maatregel
Extra inzet op tram 3 en 4	Reizigers ervaren meer vertrekmomenten en minder volle voertuigen in de middagspits op tram 3 en 4.
Lijnen	Tram 3 en 4
Effect DRK's (t.o.v. dienstregeling jaar 2020)	+91.500
Effect op maximale voertuiginzet (t.o.v. huidig)	Gelijk aantal voertuigen
Effect Beheer en Onderhoud Assets	Op netwerkniveau geen effect
Aanpassingen aan infrastructuur	Geen aanpassingen noodzakelijk

Tabel 2: extra inzet op tram 3 en 4

Factsheet maatregel 3	Effect maatregel
Gelijke frequenties voor tram 11 en 12	Reizigers ervaren meer vertrekmomenten in de middagspits op tram 11. Door de gelijke frequentie van tram 11 en 12 ontstaat een betere verdeling, wat leidt tot minder volle voertuigen.
Lijnen	Tram 11 en 12
Effect DRK's (t.o.v. dienstregeling jaar 2020)	+8.300
Effect op maximale voertuiginzet (t.o.v. huidig)	Gelijk aantal voertuigen
Effect Beheer en Onderhoud Assets	Op netwerkniveau geen effect
Aanpassingen aan infrastructuur	Geen aanpassingen noodzakelijk

Tabel 3: gelijke frequenties voor tram 11 en 12

Factsheet maatregel 4	Effect maatregel
Verlenging traject tram 19 en inzet Avenio	Reizigers ervaren een nieuwe verbinding tussen station Delft, Zuidpoort en TU Campus Zuid.
Lijnen	Tram 19
Effect DRK's (t.o.v. dienstregeling jaar 2020)	Nog niet bekend *
Effect op maximale voertuiginzet (t.o.v. huidig)	1 Avenio voertuig meer
Effect Beheer en Onderhoud Assets	Nog niet bekend *
Aanpassingen aan infrastructuur	Nog niet bekend *

Tabel 4: verlenging traject tram 19 en inzet Avenio

* Hier zijn separate afspraken over.

Factsheet maatregel 5	Effect maatregel
Introductie koopavonddienstregeling	Reizigers ervaren meer vertrekmomenten en minder volle voertuigen op donderdagavond.
Lijnen	Tram 2, 6 en 9
Effect DRK's (t.o.v. dienstregeling jaar 2020)	+7.600
Effect op maximale voertuiginzet (t.o.v. huidig)	Gelijk aantal voertuigen
Effect Beheer en Onderhoud Assets	Op netwerkniveau geen effect
Aanpassingen aan infrastructuur	Geen aanpassingen noodzakelijk

Tabel 5: introductie koopavonddienstregeling

Factsheet maatregel 6	Effect maatregel
Extra ritten in het weekend	Reizigers ervaren meer vertrekmomenten in het weekend. Dit leidt tot minder volle voertuigen voor tram 1, 2 en 6.
Lijnen	Tram 1, 2 en 6
Effect DRK's (t.o.v. dienstregeling jaar 2020)	+26.900
Effect op maximale voertuiginzet (t.o.v. huidig)	Gelijk aantal voertuigen
Effect Beheer en Onderhoud Assets	Op netwerkniveau geen effect
Aanpassingen aan infrastructuur	Geen aanpassingen noodzakelijk

Tabel 6: extra ritten in het weekend

Factsheet maatregel 7	Effect maatregel
Korttraject tram 3 op zondag	Reizigers ervaren meer vertrekmomenten en minder volle voertuigen op zondag.
Lijnen	Tram 3
Effect DRK's (t.o.v. dienstregeling jaar 2020)	+16.800
Effect op maximale voertuiginzet (t.o.v. huidig)	Gelijk aantal voertuigen
Effect Beheer en Onderhoud Assets	Op netwerkniveau geen effect
Aanpassingen aan infrastructuur	Geen aanpassingen noodzakelijk

Tabel 7: korttraject tram 3 op zondag

Factsheet maatregel 8	Effect maatregel
Lijnvoering trams 15, 16 en 17 en spitstram 10	Reizigers ervaren meer vertrekmomenten en minder volle voertuigen in het weekend.
Lijnen	Tram 15, 16 en 17 en spitstram 10
Effect DRK's (t.o.v. dienstregeling jaar 2020)	+7.900
Effect op maximale voertuiginzet (t.o.v. huidig)	13 Avenio voertuigen meer 2 GTL voertuigen minder
Effect Beheer en Onderhoud Assets	Op netwerkniveau geen effect
Aanpassingen aan infrastructuur	Eindpuntvoorziening bij de keerlus Loevesteinlaan

Tabel 7: lijnvoering trams 15, 16 en 17 en spitstram 10

Factsheet maatregel 9	Effect maatregel
Extra inzet in zomerdienst	Reizigers ervaren meer vertrekmomenten en minder volle voertuigen op werkdagen en in het weekend
Lijnen	Tram 2, 6 en 9
Effect DRK's (t.o.v. dienstregeling jaar 2020)	+12.900
Effect op maximale voertuiginzet (t.o.v. huidig)	Gelijk aantal voertuigen
Effect Beheer en Onderhoud Assets	Op netwerkniveau geen effect
Aanpassingen aan infrastructuur	Geen aanpassingen noodzakelijk

Tabel 8: extra inzet in zomerdienst

Factsheet maatregel 10	Effect maatregel
Extra inzet in de avond	Reizigers ervaren meer vertrekmomenten en minder volle voertuigen in de avond op werkdagen en in het weekend.
Lijnen	Bus 20, 21, 24 en 25
Effect DRK's (t.o.v. dienstregeling jaar 2020)	+49.600
Effect op maximale voertuiginzet (t.o.v. huidig)	Gelijk aantal voertuigen
Effect Beheer en Onderhoud Assets	Op netwerkniveau geen effect
Aanpassingen aan infrastructuur	Geen aanpassingen noodzakelijk

Tabel 10: extra inzet in de avond

Factsheet maatregel 11	Effect maatregel
Extra inzet op bus 21 in ochtendspits	Reizigers ervaren meer vertrekmomenten en minder volle voertuigen in de ochtendspits.
Lijnen	Bus 21
Effect DRK's (t.o.v. dienstregeling jaar 2020)	+6.100
Effect op maximale voertuiginzet (t.o.v. huidig)	Gelijk aantal voertuigen
Effect Beheer en Onderhoud Assets	Op netwerkniveau geen effect
Aanpassingen aan infrastructuur	Geen aanpassingen noodzakelijk

Tabel 11: extra inzet op bus 21 in ochtendspits

Factsheet maatregel 12	Effect maatregel
Gewijzigde inzet op bus 23	Reizigers ervaren meer vertrekmomenten en minder volle voertuigen in de ochtendspits, en een gelijkmatigere frequentie in het weekend.
Lijnen	Bus 23
Effect DRK's (t.o.v. dienstregeling jaar 2020)	-9.900
Effect op maximale voertuiginzet (t.o.v. huidig)	Gelijk aantal voertuigen
Effect Beheer en Onderhoud Assets	Op netwerkniveau geen effect
Aanpassingen aan infrastructuur	Geen aanpassingen noodzakelijk

Tabel 12: gewijzigde inzet op bus 23

Factsheet maatregel 13	Effect maatregel
Extra inzet op bus 24	Reizigers ervaren meer vertrekmomenten en minder volle voertuigen in de middag op werkdagen, en op zaterdag en zondag.
Lijnen	Bus 24
Effect DRK's (t.o.v. dienstregeling jaar 2020)	+20.600
Effect op maximale voertuiginzet (t.o.v. huidig)	Gelijk aantal voertuigen
Effect Beheer en Onderhoud Assets	Op netwerkniveau geen effect
Aanpassingen aan infrastructuur	Geen aanpassingen noodzakelijk

Tabel 13: extra inzet op bus 24

Factsheet maatregel 14	Effect maatregel
Andere invulling spits bus 26	Reizigers tussen station Voorburg en HS ervaren minder vertrekmomenten tussen 14.00 en 15.30 uur, maar reizigers tussen HS en Leyenburg ervaren meer vertrekmomenten tussen 12.00 en 14.00 uur.
Lijnen	Bus 26
Effect DRK's (t.o.v. dienstregeling jaar 2020)	+21.500
Effect op maximale voertuiginzet (t.o.v. huidig)	Gelijk aantal voertuigen
Effect Beheer en Onderhoud Assets	Op netwerkniveau geen effect
Aanpassingen aan infrastructuur	Geen aanpassingen noodzakelijk

Tabel 14: andere invulling spits bus 26

Bijlage IV – Factsheets lijnen

Overzicht Tram 1	
Beginpunt	Delft Tanthof
Eindpunt	Scheveningen Noord
Knooppunten	Station Delft en station Den Haag Hollands Spoor
Tijdhalte	Station Den Haag Hollands Spoor
Vertrek eerste reguliere rit in de dienstregeling	06.00 uur beide eindpunten
Vertrek laatste reguliere rit in de dienstregeling	24.00 uur beide eindpunten
Materieeltype	GTL8

Overzicht Tram 2	
Beginpunt	Den Haag Kraayenstein
Eindpunt	Leidschendam
Knooppunten	Station Den Haag Centraal
Tijdhalte	Station Den Haag Centraal
Vertrek eerste reguliere rit in de dienstregeling	06.00 uur beide eindpunten
Vertrek laatste reguliere rit in de dienstregeling	24.00 uur beide eindpunten
Materieeltype	Avenio en RegioCitadis

Overzicht Tram 3

Beginpunt	Zoetermeer Centrum
Eindpunt	Den Haag Loosduinen
Knooppunten	Station Zoetermeer en station Den Haag Centraal
Tijdhalte	Station Den Haag Centraal
Vertrek eerste reguliere rit in de dienstregeling	06.00 uur beide eindpunten
Vertrek laatste reguliere rit in de dienstregeling	24.00 uur beide eindpunten
Materieeltype	RegioCitadis

Overzicht Tram 4

Beginpunt	Lansingerland-Zoetermeer
Eindpunt	Den Haag De Uithof
Knooppunten	Station Den Haag Centraal
Tijdhalte	Station Den Haag Centraal
Vertrek eerste reguliere rit in de dienstregeling	06.00 uur beide eindpunten
Vertrek laatste reguliere rit in de dienstregeling	24.00 uur beide eindpunten
Materieeltype	RegioCitadis

Overzicht Tram 6

Beginpunt	Den Haag Leyenburg
Eindpunt	Leidschendam Noord
Knooppunten	Station Den Haag Centraal
Tijdhalte	Station Den Haag Centraal
Vertrek eerste reguliere rit in de dienstregeling	06.00 uur beide eindpunten
Vertrek laatste reguliere rit in de dienstregeling	24.00 uur beide eindpunten
Materieeltype	GTL8

Overzicht Tram 9

Beginpunt	Vrederust
Eindpunt	Scheveningen Noord
Knooppunten	Station Den Haag Hollands Spoor en station Den Haag Centraal
Tijdhalte	Station Den Haag Centraal
Vertrek eerste reguliere rit in de dienstregeling	06.00 uur beide eindpunten
Vertrek laatste reguliere rit in de dienstregeling	24.00 uur beide eindpunten
Materieeltype	Avenio

Overzicht Tram 10 (na zomer 2021)

Beginpunt	Moerwijk
Eindpunt	Scheveningen Noord
Knooppunten	Station Den Haag Hollands Spoor
Tijdhalte	Station Den Haag Hollands Spoor
Vertrek eerste reguliere rit in de dienstregeling	spitsritten
Vertrek laatste reguliere rit in de dienstregeling	spitsritten
Materieeltype	GTL8

Overzicht Tram 11

Beginpunt	Scheveningen Haven
Eindpunt	Station Den Haag Hollands Spoor
Knooppunten	Station Den Haag Hollands Spoor
Tijdhalte	Loosduinseweg
Vertrek eerste reguliere rit in de dienstregeling	06.00 uur beide eindpunten
Vertrek laatste reguliere rit in de dienstregeling	24.00 uur beide eindpunten
Materieeltype	Avenio

Overzicht Tram 12

Beginpunt	Den Haag Duindorp
Eindpunt	Station Den Haag Hollands Spoor
Knooppunten	Station Den Haag Hollands Spoor
Tijdhalte	Loosduinseweg
Vertrek eerste reguliere rit in de dienstregeling	06.00 uur beide eindpunten
Vertrek laatste reguliere rit in de dienstregeling	24.00 uur beide eindpunten
Materieeltype	GTL8

Overzicht Tram 15

Beginpunt	Nootdorp
Eindpunt	Station Den Haag Centraal
Knooppunten	Station Den Haag Centraal
Tijdhalte	-
Vertrek eerste reguliere rit in de dienstregeling	06.00 uur beide eindpunten
Vertrek laatste reguliere rit in de dienstregeling	24.00 uur beide eindpunten
Materieeltype	Avenio

Overzicht Tram 16 (tot en met zomer 2021)

Beginpunt	Wateringen
Eindpunt	Den Haag Statenkwartier
Knooppunten	Station Den Haag Hollands Spoor en station Den Haag Centraal
Tijdhalte	Station Den Haag Hollands Spoor
Vertrek eerste reguliere rit in de dienstregeling	06.00 uur beide eindpunten
Vertrek laatste reguliere rit in de dienstregeling	24.00 uur beide eindpunten
Materieeltype	GTL8

Overzicht Tram 16 (na zomer 2021)

Beginpunt	Wateringen
Eindpunt	Station Den Haag Centraal
Knooppunten	Station Den Haag Hollands Spoor en station Den Haag Centraal
Tijdhalte	Station Den Haag Hollands Spoor
Vertrek eerste reguliere rit in de dienstregeling	06.00 uur beide eindpunten
Vertrek laatste reguliere rit in de dienstregeling	24.00 uur beide eindpunten
Materieeltype	Avenio

Overzicht Tram 17 (tot en met zomer 2021)

Beginpunt	Wateringen
Eindpunt	Station Den Haag Centraal
Knooppunten	Station Den Haag Centraal
Tijdhalte	Station Den Haag Hollands Spoor
Vertrek eerste reguliere rit in de dienstregeling	06.00 uur beide eindpunten
Vertrek laatste reguliere rit in de dienstregeling	24.00 uur beide eindpunten
Materieeltype	Avenio

Overzicht Tram 17 (na zomer 2021)

Beginpunt	Wateringen
Eindpunt	Den Haag Statenkwartier
Knooppunten	Station Den Haag Hollands Spoor en station Den Haag Centraal
Tijdhalte	Station Den Haag Hollands Spoor
Vertrek eerste reguliere rit in de dienstregeling	06.00 uur beide eindpunten
Vertrek laatste reguliere rit in de dienstregeling	24.00 uur beide eindpunten
Materieeltype	Avenio

Overzicht Tram 19

Beginpunt	Leidschendam
Eindpunt	TU - Campus Zuid
Knooppunten	Station Delft
Tijdhalte	Station Ypenburg
Vertrek eerste reguliere rit in de dienstregeling	06.00 uur beide eindpunten
Vertrek laatste reguliere rit in de dienstregeling	24.00 uur beide eindpunten
Materieeltype	Avenio

Overzicht Bus 20

Beginpunt	Station Den Haag Centraal
Eindpunt	Duinzicht
Knooppunten	Station Den Haag Centraal
Tijdhalte	-
Vertrek eerste reguliere rit in de dienstregeling	06.00 uur beide eindpunten
Vertrek laatste reguliere rit in de dienstregeling	24.00 uur beide eindpunten
Materieeltype	CNG bus

Overzicht Bus 21

Beginpunt	Vrederust
Eindpunt	Scheveningen Noord
Knooppunten	Den Haag Leyenburg
Tijdhalte	Den Haag Leyenburg en Den Haag Conradkade
Vertrek eerste reguliere rit in de dienstregeling	06.00 uur beide eindpunten
Vertrek laatste reguliere rit in de dienstregeling	24.00 uur beide eindpunten
Materieeltype	CNG bus

Overzicht Bus 22

Beginpunt	Den Haag Duindorp
Eindpunt	Rijswijk De Schilp
Knooppunten	Station Den Haag Centraal en station Rijswijk
Tijdhalte	Station Den Haag Centraal
Vertrek eerste reguliere rit in de dienstregeling	06.00 uur beide eindpunten
Vertrek laatste reguliere rit in de dienstregeling	24.00 uur beide eindpunten
Materieeltype	CNG bus

Overzicht Bus 23

Beginpunt	Scheveningen Noord
Eindpunt	Jaardienst: Den Haag De Savornin Lohmanplein Zomerdienst: Den Haag Kijkduin
Knooppunten	Station Voorburg, station Rijswijk en Den Haag Leyenburg
Tijdhalte	Den Haag Theresiastraat, station Voorburg, station Rijswijk en Den Haag Leyenburg
Vertrek eerste reguliere rit in de dienstregeling	06.00 uur beide eindpunten
Vertrek laatste reguliere rit in de dienstregeling	24.00 uur beide eindpunten
Materieeltype	CNG bus

Overzicht Bus 24

Beginpunt	Den Haag Kijkduin
Eindpunt	Station Den Haag Mariahoeve
Knooppunten	Station Den Haag Centraal
Tijdhalte	Station Den Haag Centraal
Vertrek eerste reguliere rit in de dienstregeling	06.00 uur beide eindpunten
Vertrek laatste reguliere rit in de dienstregeling	24.00 uur beide eindpunten
Materieeltype	CNG bus

Overzicht Bus 25

Beginpunt	Vrederust
Eindpunt	Den Haag Grote Markt
Knooppunten	Den Haag Grote Markt
Tijdhalte	Den Haag Grote Markt
Vertrek eerste reguliere rit in de dienstregeling	06.00 uur beide eindpunten
Vertrek laatste reguliere rit in de dienstregeling	24.00 uur beide eindpunten
Materieeltype	CNG bus

Overzicht Bus 26

Beginpunt	Kijkduin
Eindpunt	Station Voorburg
Knooppunten	Den Haag Leyenburg, station Den Haag Hollands Spoor en station Voorburg
Tijdhalte	Den Haag Leyenburg
Vertrek eerste reguliere rit in de dienstregeling	06.00 uur beide eindpunten
Vertrek laatste reguliere rit in de dienstregeling	24.00 uur beide eindpunten
Materieeltype	CNG bus

Overzicht Bus 27

Beginpunt	Randveen
Eindpunt	Station Den Haag Mariahoeve
Knooppunten	Station Den Haag Hollands Spoor en Station Den Haag Centraal
Tijdhalte	Station Den Haag Centraal
Vertrek eerste reguliere rit in de dienstregeling	spitsritten
Vertrek laatste reguliere rit in de dienstregeling	spitsritten
Materieeltype	CNG bus

Overzicht Bus 28

Beginpunt	Den Haag Zuiderstrand
Eindpunt	Station Voorburg
Knooppunten	Station Den Haag Centraal en station Voorburg
Tijdhalte	Station Den Haag Centraal
Vertrek eerste reguliere rit in de dienstregeling	06.00 uur beide eindpunten
Vertrek laatste reguliere rit in de dienstregeling	24.00 uur beide eindpunten
Materieeltype	Elektrische bus

Overzicht Bus 29

Beginpunt	Station Rijswijk
Eindpunt	Den Haag Oude Waalsdorperweg
Knooppunten	Station Rijswijk, station Den Haag Hollands Spoor en station Den Haag Centraal
Tijdhalte	Station Den Haag Centraal
Vertrek eerste reguliere rit in de dienstregeling	spitsritten
Vertrek laatste reguliere rit in de dienstregeling	spitsritten
Materieeltype	CNG bus